

ΕΣΤΙΑ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Βραβευθὲν ὑπὸ τοῦ ἐν Παρισίοις Συλλόγου πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἑλλ. σπουδῶν,
ἀξιωθὲν ἀργυροῦ μεταλλίου ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς Δ'. Ὀλυμπιάδος,
καὶ χαλκοῦ ἐν τῇ παγκοσμίῳ Ἐκθέσει τοῦ 1889.

ΤΟΜΟΣ ΕΙΚΟΣΤΟΣ ΟΓΔΟΥΣ

1889

Σ 717, 18

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

ΤΙΜΑΤΑΙ ΔΡΑΧΜΑΣ 6. — ΔΕΔΕΜΕΝΟΣ ΔΡΑΧΜΑΣ 8.

ἈΘΗΝΗΣΙ

ΕΚΔΟΤΑΙ

Ν. Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ ΚΑΙ Γ. ΔΡΟΣΙΝΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ ΕΝ Τῃ ΟΔῳ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΥ ΑΡΙΘ. 12 ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΟΔΟΝ ΣΤΑΔΙΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A

- Ἄδαμαντοκλόποι (Οἱ) 123
 Ἄδελφοί 161
 Ἄδωξος (Ἡ) δόξα 26, 39.
 Ἀθήναι (Ἡ πριγκιπέσσα τῆς Οὐαλλίας ἐν) 44
 Αἰμυλία Γαλόττη 226.
 Ἀϊφελ (Γουσταῦος) 34
 Ἀκαδημία (Ἡ γαλλικὴ) καὶ ὁ Σαρσαί 405.
 Ἀληθινὸ (Ἐν) παραμῦθι 253
 Ἀνάλεκτα. Ἱστορία τῶν ἐκθέσεων 45—Ἡ ἀνθοδετικὴ τέχνη 337.—Ἡ Ὁρέστεια ἐν Δαρμστᾶτῃ 355.
 —Τὸ θερμὸν ὕδωρ 386.
 Ἀνθή κυκλαμιάς 300.
 Ἀπόμαχος (Ὁ) 373.
 Ἀπομνημονευμάτων (Ἐκ τῶν) Ἑλληνος ὑπουργοῦ 29.

B

- Βαλαωρίτης (Ἀριστοτέλης) 49, 65.
 Βαλαωρίτου (Ἀριστοτέλους) ἀνεκδοτοὶ ἐπιστολαὶ 54, 68.
 Βάσανα καὶ βάλσαμα *Ποίημα* 114
 Βασιλόπαιδα (Ἐκ τὸν) Γεώργιον *Ποίημα* 95.
 Βλέπομεν; (Πῶς) 22.
 Βομβίλης (Ἐπιστολὴ ἐκ) 156.
 Βρίνδιξι 113.
 Βρυκόλακας (Ὁ) *Ποίημα* 206.

Γ

- Γελοιογραφία (Ἡ) ἐν Ἑλλάδι 289.
 Γυρισμός *ποίημα*

Δ

- Δημῶδες *Ποιήσεις*. Ἄσμα τῶν σπογγαλιέων ἐν Καστελλορίζω 80.—Βορείου Εὐβοίας 110.— Δίστιχα Κυθήρων 347.
 Δίστιχα 182, 196.
 Δὸν Πέτρος (ὁ Αὐτοκράτωρ) ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ καὶ κατ' οἶκον 368.
 Δωδὲ (Ἀλφόνσος) 2.

E

- Ἐπιστολὴ τῆς Α. Υ. τοῦ πρίγκηπος τῆς Σ. Μάινινγεν 111.
 Ἐδῶ κ' ἐκεῖ 16, 32, 48, 112, 128, 144, 160, 176, 192, 208, 224, 240, 256, 272, 288, 303, 324, 340, 356, 372, 388, 404, 420, 432.
 Ἐκδίχσις (Ἡ) τοῦ Κόντε Κόμη 31.
 Ἐπιστημονικαὶ διαλέξεις. Προγνωστικὰ τοῦ καιροῦ 267.—Τὸ βαρόμετρον 282.
 Ἐπιστημονικαὶ πινακίδες Ἀστρονομικὰ αἰνίγματα, Ἡ καταστροφὴ τῶν χελιδόνων, Ἄμμος ἔδουσα 48.— Ἐγχειρήσις ἐπὶ ὑπνωτισθεΐσης 159.— Κομῆται κατατεμνόμενοι 324.
 Ἐρυθρὸς (Ὁ) οἶκος 177.

Z

- Ζαλόγγω (Ἡ) ἐν καταστροφῇ 285.

H

- Ἡθελα νῆμαι *Ποίημα* 223.

Θ

- Θαλαμηγός (Ἡ γερμανικὴ) Χοεντζόλλερν 304.
 Θεσσαλίαν (Ἐκδρομὴ εἰς) 8, 20, 38.
 Θρησκευτικὴ (Ἡ) ἀνογῆ 389
 Θυμαῖσαι; *Ποίημα* 143.

I

- Ἰάκωβος Βασιλικὸς Ἡρακλεΐδης 214.
 Ἰατρικαὶ διαλέξεις. Περὶ λουτρῶν 73.— Ζάλη ἐκ τῆς θαλάσσης, ζάλη ἐκ τῶν ὀρέων, ζάλη ἐκ τῆς ἀμαξοδρομίας 109.
 Ἰδρύσις (Ἡ πρώτη) κοινοτικοῦ σχολείου 85, 107.
 Ἰσπανικαὶ παροιμίαι 84.
 Ἰστορία (Ἡ) τοῦ πάππου 43.
 Ἰσχυρογνώμονες (Οἱ)

K

- Καινουργές (Τὸ) βαγόνιον 242.
 Καιροῦ (Τὰ προμηνύματα τοῦ) 431.
 Καὶ τότε! *Ποίημα* 240.
 Καλαβρυτιναὶ ἀρχαιότητες 298.
 Κάλδεις ὁ Ζακύνθιος 341, 357, 375, 391.
 Καπετὰν (Ὁ) Γιώργης 325.
 Κόσμου (Τὸ τέλος τοῦ) *Ποίημα* 414.
 Κριεζώτη (Ἡ δεξιὰ τοῦ) 353.
 Κρόο φιλί, *Ποίημα* 126.

Λ

- Λαογραφία. *Ποιήσις* τῶν γυναικοκρατουμένων 14.—Ἡ ἑορτὴ τοῦ Ἁγίου Ἡλία ἐν Καστελλορίζω 63.— Ἡ μπέσα τῶν Ἀλθανῶν 78.— Ἀγγλικά δεῖπνα 191.— Αἱ ἀμαζόνες τοῦ Σιάμ 223.— Ἡ Ἀηδῶν 430.
 Λεοπόλδος Α' βασιλεὺς τοῦ Βελγίου 129, 145, 164, 192, 153.
 Λευκώματος (Ἐκ τοῦ) τῆς δεσποινίδος 388.
 Λησμονηθεῖσαι σελίδες. Ἡ ἄλωσις τῆς Βασιλλίης 12.— Γλωσσικαὶ θεωρίαι 46.— Ὅλο γελᾷ 47.— Ἡ καταδίωξις τῶν Κολοκοστρωναίων 238.— Χλόη-Γρασιδί 284.

M

- Μάνα καὶ γυῖος *Ποίημα* 126.
 Μαρία ἡ Πενταγυῖωτισσα 97.
 Μάτια μου μαῦρα! *Ποίημα* 154.
 Μενδρεσέδες καὶ Σοφτάδες 140.
 Μετάλλιον (Τὸ) 269.
 Μία, *Ποίημα* 353.
 Μονομαχία (Ἡ) 11.
 Μουσεῖον (Τὸ αὐτοκρατορικὸν ὀθωμανικόν) 250
 Μυσσὲ (Ὁ πρῶτος ἔρωσ τοῦ Ἀλφρέδου) 94.

N

- Ναύτου (Ἡ ἐπιστροφή τοῦ) *Ποίημα* 62.
 Ναύτη (Ἡ χήρα τοῦ) *Ποίημα* 175.
 Ναύτου (Ὁ ἀποχωρισμὸς τοῦ) *Ποίημα* 10.
 Νεαράϊ περὶ μνηστείας 232.
 Νέοι Θεοὶ 209, 227.
 Νεράτιδα, *Ποίημα* 150.
 Νόμοι (Οἱ ἑλληνικοὶ) 336.

Ξ

- Ξερά γαρύφαλα (Ξεὶ δυὸ) *Ποίημα* 335.

O

- Οἰκογενειακὴ σκηρῆ 421.

Π

- Παίγνια: Ὁ λαβύρινθος 80, 96.
 Παπουλάκη (Σημειώσις περὶ τοῦ) 63.
 Παράθ υρόν του (Τὸ) 137.

Παράφρων 81, 101.

Περί τῆν γῆν 15, 31, 47, 63, 79, 95, 111, 127, 144, 160, 175, 192, 208, 223, 240, 256, 274, 288, 303, 324, 340, 256, 372, 388, 401, 420, 432.

Πρακτικαὶ γνώσεις: Φυλάττεσθε ἀπὸ τὰς μυῖα, 16.
—Κατασκευὴ μικροσκοπίου 32. — Εὐκολωτάτη ποτικοπαγίς 48. — Τὰ ὄτια τῶν νηπίων 112. — Εὐκόλον ὑδροκαθατήριον 128. — Δικτήρησι σταφυλῶν 144. — Χρησιμοποίησις τοῦ ελαίου τῶν πορτοκαλλίων 176. — Πῶς γνωρίζονται οἱ ψευδεῖς λίθοι 224. — Οἱ μύρμηκες καὶ ἡ κιμωλία 240. — Ψυλλοπαγίς 256. — Ἡ γένεσις παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ 272. — Συγκόλλησις ἀγγείων ἐκ πορσελάνης 303. — Διὰ νὰ μὴν καπνίζῃ ἡ λάμπα 324. — Πῶς καθαρίζονται τὰ γύψινα ἀγάλματα 356. — Τὸ κριθαράκι 388. — Παρασκευὴ ἐνὸς μόνου κυπέλλου τείου 404.

Ρ

Ῥοδάκινα (Ῥά) 102.

Σ

Σαπφικά 404.

Σημαία (Ἡ) τῆς Γαλλίας 94.

Στμειωματαρίου μου (Ἐκ τοῦ) 43.

Σημειώσεις: Εὐτυχῆς κρατίδιον, Ἱστορικὸν βιβλίον, Ψύλλος κατακτητῆς 16. — Κατάλογος ἐδεσμάτων 42. — Ἀπογραφικαὶ σημειώσεις, Δέσμιον ἀερόστατον, Ὁ σιδηροῦς αἰὼν 64. — Παράδοξος ὄφραπαγίς, Γυναῖκες καπνισταὶ 80. — Πληθώρα ἐπιστημόνων, Ὁ σιδηρὸς ἐν Ἰαπωνίᾳ, Ἡ λύσσα ἐν Παρισίοις 96. — Ἀπογραφικὰ σιδηροδρόμων 111. — Ἐμπόριον τῆς Ἑλλάδος, Τὸ ἐμπορικὸν ναυτικὸν τῆς Ἑλλάδος, Ἀπογραφικὰ ἐφημερίδων 127. — Ἐμπορικαὶ σχέσεις τῆς Ἑλλάδος, 143. — Στρατάρχης καὶ ὑπολοχαγὸς, Τριάκοντα χιλιάδες περιστερῶν, Τεθαμμένος χρυσός, Κινήσις ταχυδρομείων καὶ τηλεγράφων 159-160.

— Ἑλληνικοὶ τηλεγράφοι, 350 χιλιάδες κόμμι, Ἱταλικὴ διώρυξ, Ὁ ἀλεξικέραυτος σιρμὸς 175. — Ὁ Ῥοταλιδὸς ἐπαίτης, Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Μερσέ, Ὁ ζῦθος τοῦ Μονόχου, Οἱ γεωγράφοι 207-208. — Λίκαλόγλωττοι γυναῖκες 224. — Γυναῖκες καπνίζουσαι, Οἰκίαι ἐκ ζαχάρως 256. — Δώδεκα ἐτῶν ὕπνος 272. — Ὁ νεώτερος δημοσιογράφος 288. — Τὸ νέον ἔργον τοῦ Ζολᾶ, Ἀπογραφικὰ τῆς παρισινῆς ἐκθέσεως 339-340. — Ἀμερικανικὸς γάμος, Φρικώδης μονομαχία, Τιμὴ ἐνὸς φιλήματος, Ἡλικία τῶν πτηνῶν 371-372. — Μουσικοὶ ἰσοπεριστοιχοῦντες τὸν στομάχου 388. — Πῶς ἀδυνάτισεν ὁ Ζολᾶ 407.

Σκέψεις καὶ γνώμαι 32, 54, 75, 103, 126, 137, 157, 186, 215, 231, 245, 263, 303, 324, 338, 344, 371, 377, 403, 420, 430.

Σκωτίας (Περί) 305.

Τ

Τραγοῦδι τοῦ Ἀργαλειοῦ 324.

Τρελλή (Ἡ) Ποίημα 191

Υ

Ἵπογραφὴ (Ἡ) τοῦ Μ. Ναπολέοντος 122.

Ἵπογραφὴ τῆς πριγκιπίσσης Σοφίας 305.

Ἵπουργεῖα καὶ βουλαι τῆς Ἑλλάδος 417.

Φ

Φέγγος (Ἰπὸ τὸ τῆς σελήνης 75.

Φρομῶν καὶ Ῥίσιερ 5, 17, 35, 59, 70, 86, 103, 117, 132, 151, 167, 188, 197, 216, 233, 246, 263, 277, 293, 321, 328, 347, 361, 378, 395, 408, 423.

Φωνογράφος (Ὁ νεώτατος) 155.

Φωτολόγος (Ἐπίσκεψις εἰς τὴν ἐν Ζακύνθῳ οἰκίαν τοῦ) 258, 274.

Χ

Χριστιανὸς Θ' 271.

Χρόνου (Τραγοῦδι τοῦ) 431.

ΕΙΚΟΝΕΣ

Ἄϊφελ (Γουσταῦος) σ. 33.

Ἄϊφελ (Ὁ πύργος) σ. 41.

Γελοιογραφία σ. 289-292.

Γεώργιος (Ὁ βασιλόπου) σ. 273.

Γουλιέλμος Β' σ. 225.

Δωδὲ (Ἄλφονσος) σ. 1.

Κωνσταντῖνος (Ὁ διάδοχος) σ. 241.

Χοεντζόλλερν (Ἡ θαλαμηγός) 304.

Χριστιανὸς Θ' σ. 257.

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΙΔ' ΕΤΟΣ ΑΥΤΗΣ.

Χαραλάμπης Ἄννης, Ἰωακείμ Βαλαβάνης, † Ἀριστοτέλης Βαλαωρίτης, Βερνάρδος πρίγκηψ τῆς Σαξονίας Μάινιγγεν—Γ. Μ. Βιζυηνός, Δ. Βικέλας, Ἀύγουστος Βόλτς, Ν. Γουλιμής, Α. Δημητριάδης, Ἀχ. Διαμαντάρης, Α. Διομήδης Κυριακός, Ἰάκ. Χ. Δραγάτσης, Γ. Δροσίνης, Ἀργύρης Ἑσταλιώτης, Δ. Κακλαμάνος, Α. Καρκαθίτσας, Δ. Κορομηλᾶς, Κάρολος Κρούμβας, Σ. Π. Λάμπρος, Δ. Ι. Μάρμαρης, Ἀνδρέας Μαρτζώκης, Στέφανος Μαρτζώκης, Χ. Μελετόπουλος, Ἄντ. Μηλιαράκης, Μ. Μητσάκης, Ἄντ. Μομφερράτος, Τάσος Νεροῦτσος, Γ. Ξενοπούλος, Κωστῆς Παλαμᾶς, Π. Παπαγεώργιος, Σ. Παπαγεώργιος, Γ. Παπανδρέου, Κ. Παπαρρηγόπουλος, Β. Πατρικίος, † Σ. Πήλικας, Ἰω. Πολέμης, Ν. Γ. Πολίτης, Ἄρ. Προβελέγιος Ἄλ. Ρ. Ραγκαβῆς, Κλέων Ραγκαβῆς, Ο. Α. Ρουσόπουλος, Γεώργιος Σουρῆς, Κ. Ν. Σάβας, Σ. Κ. Σακελλαρόπουλος, Βλάσιος Σκορδέλης, Ἄντ. Τσαμαδός, Ἠλ. Τσιτσέλης, Χ. Τσουντας, Θ. Ν. Φιλαδέλφειος, Θ. Χ. Φλωρεῶς.

ΕΤΟΣ ΙΔ'.

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΤΟΜΟΣ ΚΗ'.

Συνδρομὴ ἑτησίαι: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.— Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἐκάστ. ἔτους καὶ εἶναι ἑτησίαι.— Γραφεῖον Διευθ. Ὁδ. Παρθενωγείου 14.

2 Ἰουλίου 1889.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ ΔΩΔΕ

ΑΛΦΟΝΣΟΣ ΔΩΔΕ

~~~~~

Τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως, τοῦ ὁποίου τὸ μυθιστόρημα *Φρομὸν καὶ Ρισιερ* ἐξέλεξεν ἡ *Ἔστια* πρὸς δημοσίευσιν, εἶνε ἐν τῶν δημοτικωτέρων ὀνομάτων τῆς συγχρόνου γαλλικῆς λογοτεχνίας. Ἀφ' οὗτου τὸ μυθιστόρημα ἔπαυσε νὰ εἶνε συρραφὴ κοινῶν τόπων καὶ ἀπιθάνων περιπετειῶν, προσωρισμένον νὰ χρησιμεύῃ ὡς ἀκόμιον τῆς περιεργείας ἀψικῶρων ἀναγνωστῶν, ἔλαθε δὲ τὸν τύπον κοινωνικῆς μελέτης, ψυχολογικῆς ἀναλύσεως, πιστῆς ἐξεικονίσεως τοῦ βίου, ἐκ τῆς πολυκρίθμου φάλαγγος τῶν μυστῶν αὐτοῦ ἐχωρίσθη ἐπίλεκτος ὁμάς, λαμπρὰ πλειάς, ἧς ἡ πρωτότυπος καλλιτεχνικὴ ἰδιοφυΐα, ὑπὸ τὸ λαμπρὸν ἔνδυμα ἀκριβολόγου, στιλπνοῦ καὶ μέγχι τριχαπτοειδοῦς λεπτότητος ἢ ἀμέμπτως εὐμελοῦς εὐρωστίας ἐπιτεχνημένου ὕφους, ἐπέβαλε καὶ κατέστησεν αὐτὸ τὸ κατ' ἐξοχὴν φιλολογικὸν ἔργον, τὸ τέρπον τὸν συγχρόνον ἀναγνώστην.

Εἰς τὴν τάξιν ταύτην τῶν μυθιστοριογράφων ἀνήκει καὶ ὁ Ἀλφόνσος Δωδὲ, ἐν τῷ ὁποίῳ τὸ αἰσθητικὸν τῆς αὐστηρῆς πραγματικῆς ἀντιλήψεως τῶν εἰκόνων τοῦ βίου, τῶν χαρακτήρων, καὶ τῶν συναισθημάτων τῶν τραχυσόντων τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν, συγκινοῦνται ὑπὸ ἡδυτάτης ποιητικῆς ῥοπῆς, περικαλυπτοῦσθαι δι' αἰθερίου καὶ λεπτοῦφοῦς τινος πέπλου — ὅστις ἐπιτρέπει τὰς ὀπτικὰς ἀπάτας καὶ τὴν βαυκαλιζουσαν βέμβην — τὴν γυμνότητα τῶν καλλιτεχνικῶν αὐτοῦ προτύπων, τὴν ὁποίαν ὁ Φλωβέρ ἐπιδεικνύει ἡμῖν μετ' ἀριστοκρατικῆς σεμνοπρεπείας καὶ ἀπογοητεύσεως, ὁ Ζολᾶ δὲ μετ' ἐπιμόνου τινὸς σκληρότητος, ἐξοκειλοῦσθαι πολλὰς εἰς βαναυσότητα καὶ συγχεομένης, ἀδίκως ἴσως, πρὸς τὰς φιλοσόφους ἐπιτηδεύσεις ἄλλων συγγραφέων, ἔργον ἔχοντων ν' ἀποτεινῶνται πρὸς τὰς αἰσθητικὰς μάλλον ἢ πρὸς τὸν νοῦν τοῦ ἀναγνώστου.

Ὁ Σάντ-Μπέθ, ὁ μέγας Γάλλος κριτικὸς, λέγει πού ὅτι «ἐν ἐκάστῳ συγγραφεὶ ὑπάρχει ποιητής, ὅστις ἀπέθανε νέος καὶ τοῦ ὁποίου ἐπέζησεν ὁ ἄνθρωπος». Ἐν τῷ Δωδὲ, ὅστις τὸ φιλολογικὸν αὐτοῦ στάδιον ἐνεκίνησε διὰ τῆς ἐκδόσεως τόμου στίχων, ἀναφερομένων καὶ νῦν ἔτι ὡς προτύπων ἀνθηρότητος αἰσθητικῆς, τρυφερῆς χάριτος καὶ πλαστικῆς εὐρυθμίας, ὁ ποιητῆς δὲν ἀπέθανε. Σὺν τῷ χρόνῳ μετεμορφώθη εἰς λεπτόν ἐρευνητὴν καὶ ἀνατόμον τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας, διασώζοντα ὁμῶς τὸ μυστήριον τοῦ ποιητικοῦ θελήτρου, δι' οὗ ἀπολεικνίεται ὅ,τι ἔχει πολὺ τραχὺ ἢ πραγματικότητος, ἢ συγκινήσεις γλυκαίνει τὴν σφοδρότητα τῶν ἐντυπώ-

σεων καὶ εἰς τὸ βάθος τοῦ ζοφεροῦ ὀρίζοντος, τὸν ὁποῖον ἀποκαλύπτει ἐνώπιον ἡμῶν ὁ πιστὸς τοῦ βίου ζωγράφος, διανοίγεται ὡς ἐλπίς καὶ ὡς ἡ μακρινὴ τοῦ ἰδανικοῦ λάμψης, γαλανὴ ταινία οὐρανοῦ.

Ὁ Δωδὲ εἶνε συγγραφεὺς πλήρης χάριτος, διηγείται δὲ θαυμασίως. Θίλγει, διότι εἰς τὰ ἔργα αὐτοῦ θέτει ὅλην του τὴν καρδίαν. Συμπαθεῖ καὶ συμπονεῖ πρὸς τοὺς ἡρώας του, τὸ ὄμμα δὲ τοῦ ἀναγνώστου ὑγραίνει συχνὰ τὸ δάκρυ, διότι βλέπει αὐτὸ νὰ μακμαίρῃ εἰς τὸ ἄκρον τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ συγγραφέως. Τὰ ἔργα τοῦ Δωδὲ ἀποπνέουσιν, ὅπως ὀλόκληρος ἡ σύγχρονος φιλολογία ἐν Γαλλίᾳ, βαθεῖαν τινὰ ἀπογοήτευσιν καὶ ἀπαισιοδοξίαν, ἀλλ' ὁ συγγραφεὺς δὲν διατηρεῖ ἐν μέσῳ τοῦ πικροῦ τούτου αἰσθητικῆς τὴν στωικὴν ἀπάθειαν, τὴν χαρακτηρίζουσιν ἄλλοι μυθιστοριογράφοι. Αἰσθάνεται ὅλον τὸ ἄχθος τῆς ψυχικῆς ταύτης καταστάσεως καὶ ἡ συγκίνησις ἦν ἐμπνέει, καίτοι ὀδυνηρά, καταλείπει γλυκύτητα τινὰ, τὴν ὁποίαν δὲν παρέχουσιν εἰς ἡμᾶς οὔτε τοῦ Φλωβέρ, οὔτε τοῦ Γογκούρ, οὔτε τοῦ Ζολᾶ, οὔτε τοῦ Γκὺ δὲ Μωπασσάν αἱ σελίδες. Παρὰ τὸ χρυσοσυρικτὸν τοῦ ὕφους τόρευμα διατηρεῖ μαγευτικὴν ἀφέλειαν καὶ φυσικότητα, διακρίνει δ' αὐτὸν πρωιοτυπία καὶ ζωηρότης, πλήρης χάριτος.

Ὁ βίος τοῦ Δωδὲ εἶνε ἀπλοῦς καὶ δὲν ἔχει τίποτε τὸ μυθιστορικόν. Εἰς τὸ ἄθρον μυθιστορηματικόν *Ὁ Τσοβίλης* (*Le petit Chose*), τὸ ὁποῖον εἶνε ὠρική αὐτοβιογραφία τοῦ συγγραφέως, ὁ Δωδὲ λέγει: «Ἐγεννήθην τὴν 13 Μαΐου 1840, εἰς τινὰ πόλιν τοῦ Λαγκεδόκ, εἰς τὴν ὁποίαν ὅπως εἰς ὅλας τὰς μεσημερινὰς πόλεις ὑπάρχει πολὺς ἥλιος, ὄχι ὀλίγη σκόνη, μοναστήριον καρμηλιτισσῶν καὶ δύο ἢ τρεῖς βωμικὰ μνημεῖα». Ὁ πατήρ αὐτοῦ ἦτο ἀπλοῦς βιομηχανός.

Ἐλθὼν εἰς Παρισίους, ἀφοῦ ἐπεράτωσε τὰς σπουδὰς του, διήλθεν ἡμέρας σκληρῶν δοκιμασιῶν. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην διηγούνται ὅτι ὁ Δωδὲ, ὅστις εἶχε δημοσιεύσει ἤδη τόμον στίχων, ἄρθρα τινὰ καὶ διηγήματα, εἶχε καταστήσει εἰς τοιαύτην ἐνδειαν, ὥστε ἔφερε νὰ ἐνεχυράσῃ εἰς τινὰ παλαιοπώλην μικρὰν χαλκίνην προτομήν του, φιλοτεχνηθεῖσαν ὑπὸ φίλου αὐτοῦ καλλιτέχνου. Ἡ προτομὴ ἐξεικονίζε τὸν Δωδὲ μετ' τὴν μικρὰν αὐτοῦ κόμην. Ὁ παλαιοπώλης εὗρεν ὅτι ἡ προτομὴ ὁμοιάζεν ὀλίγον πρὸς τὸν πελάτην του καὶ ἠθέλησε νὰ μάρτη παῖον περιστάσει:

— Εἶνε ἡ προτομὴ τοῦ Βαλζάκ εἰς παιδικὴν ἡλικίαν, ἀπῆντησεν ὁ Δωδὲ.

Ὁ συγγραφεὺς τῶν *Ἐξορίστων βασιλέων*

καὶ τῆς *Σαφροῦς* δὲν ἤξευρεν ἴσως τότε ὅτι ἐξέφερε γνώμην, τὴν ὁποίαν ἀργότερον ἐπισήμως ἐμελλε νὰ διατυπώσῃ ἡ κριτικὴ.

Ἀλλ' ὁ Δωδὲ δὲν ἐβράδυνε νὰ εὔρη τὸν Μακίη-ναν του. Ὁ δούξ τοῦ Μορνὺ προσέλαβεν αὐτὸν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του, ὡς γραμματεὺς δὲ τοῦ ὑπουργοῦ τοῦ Ναπολέοντος περιήλθε τὴν Κορσικὴν, τὴν Σαρδηνίαν, ὅπου κατώκησεν ἐντὸς φάρου, ἐκείνου ὃν περιέγραψε τόσον γραφικῶς εἰς τὰς *Ἐπιστολάς ἀπὸ τοῦ μέλου μου*, τὴν Ἀλγερίαν, ὅπου οἱ Ἀραβες ὑπεδέχθησαν αὐτὸν φιλοφρόνως, χάρις εἰς τὰς συστάσεις τὰς ὁποίας ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ. Ὁ Δωδὲ κατὰ τὰ ταξείδια ταῦτα ἐζή, ἐβλεπεν, ἐμάθανε καὶ ἀπεθησαύριζε πολυτίμους ἐντυπώσεις ἐπὶ μικρῶν σημειωματαρίων, ἐκ τῶν ὁποίων βραδύτερον ἐγράφησαν ἔργα ἐξοχα, ἐπλάσθησαν ζωντανοὶ τύποι, ἐξήλθον θαυμαστικὴ σελίδες. Ἡ φήμη ἄλλως, ἡ φήμη ἐκείνη, ἡ ὁποία κατ' εὐφροσύνην ἐκφράσιν «ἐξοφλεῖται εἰς μετρητὰ», ταχέως παρέλαθε τὸ ὄνομα του, τάσσουσα αὐτὸ μεταξὺ τῶν πρώτων συγχρόνων συγγραφέων.

Οἱ πλεῖστοι τῶν ἡρώων τοῦ Ἀλφόνσου Δωδὲ δὲν εἶνε πρόσωπα ἰδανικά. Εἶνε τύποι ἐκ τοῦ φυσικοῦ ἀντιγεγραμμένοι. Βεβαίως ὁ μυθιστοριογράφος συμπυκνώνει, συστηματοποιεῖ τοὺς χαρακτήρας, τοὺς ὁποίους δανειζεται ἐκ τῆς πραγματικότητος, ἀλλὰ τὰ οὐσιώδη αὐτῶν διακρίτικὰ δὲν ἀλλοιοῦνται. Ὁ συγγραφεὺς τηρεῖ ταῦτα εἰς τὰς σημειώσεις του, ὅπως ὁ ζωγράφος τηρεῖ ἐπὶ τοῦ λευκώματός του τὰς γραμμὰς, τὰ σχήματα, τὰ σκιαγραφήματα, ἅτινα ἀντιγράφει ἐκ τῆς φύσεως καὶ ἐκ τῶν ὁποίων ἐν τῷ μέλλοντι θ' ἀποτελεσθῇ μέγας πίναξ, ὀλόκληρος καλλιτεχνικὴ σύνθεσις.

Εἰς τὴν συνῆθειαν τοῦ Δωδὲ, ὅπως γράφῃ ἰδικιτέρως τὴν ἱστορίαν ἐκάστου βιβλίου του, εἰσάγῃ ἡμᾶς εἰς τὰ παρασκήνια τῆς φιλολογικῆς αὐτοῦ ἐργασίας, ὀφείλομεν περιέργους λεπτομερείας περὶ τοῦ *Φρομὸν καὶ Ρισιερ*, τοῦ ἔργου τὸ ὁποῖον μέλλει νὰ δημοσιευθῇ εἰς τὰς στήλας τῆς *Ἔστιας*.

«Διηγούμενος (λέγει) μεγαλοφώνως τὸ βιβλίον μου, κατὰ τὴν μακίαν, ἤτις με καταλαμβάνει, ὅταν πλάττω αὐτὸ ἐνδιαθέτως, ἔκμα λόγον εἰς τὸν ζωγράφον καὶ σχεδιαστὴν Ἀνδρέαν Γκιλλ, ὅστις ἦτο ὑπὸ πᾶσαν ἐποψὴν καλλιτέχνης, περὶ τῆς μικρῆς Δελοβέλλ, ὅπως εἶχα ἀρχίσει νὰ τὴν ἐξεικονίζω: ὁ φίλος μου μοῦ ἀνήγγειλεν ὅτι εἰς ἐν τῶν μυθιστορημάτων τοῦ Δίκενς, ὁ *Κοινὸς Φίλος*, τὸ ὁποῖον παντελῶς ἠγνόουν, εὗρισκετο ἀκριβῶς ὁ αὐτὸς τύπος καχεκτικῆς νεανίδος, ἐνδυσούσης πλαγγόνας, τὸν ὁποῖον ὁ μέγας Ἀγγλος μυθιστοριογράφος εἶχεν ἀποδώ-

σει μετὰ τῆς βαθείας ἐκείνης πρὸς τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς δυστυχεῖς ἀγάπης του. Τοῦτο μοῦ ἔφερεν εἰς τὸν νοῦν ποσάκις με συνέκριναν πρὸς τὸν Δίκενς, εἰς ἀπώτατον ἀκόμη χρόνον, καθ' ὃν δὲν τὸν εἶχον ἀναγνώσει, πολὺ προτοῦ φίλος, ἐπανελθὼν ἐξ Ἀγγλίας, μοῦ ὑποδείξῃ τὴν συμπθειαν τοῦ Κόππερφηλδ πρὸς τὸν Τσοούλην. Συγγραφεὺς, γράφων διὰ τῶν ὀφθαλμῶν του καὶ κατὰ τὴν συνείδησίν του, δὲν ἔχει ν' ἀπαντήσῃ εἰς τοῦτο τίποτε ἄλλο, εἰμὴ ὅτι ὑπάρχουν πνευματικαὶ τινες συγγένειαι, διὰ τὰς ὁποίας δὲν εὐθυσόμεθα κἄν, καὶ ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς μεγάλης δημιουργίας τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν μυθιστοριογράφων, ἡ φύσις ἐξ ἀπροσεξίας πιθανὸν ἐσύγχισε τὰ διάφορα εἶδη τῆς ζύμης. Ἐχω εἰς τὴν καρδίαν τὴν αὐτὴν ἀγάπην τοῦ Δίκενς πρὸς τοὺς ἀποκλήρους τῆς τύχης καὶ τοὺς πτωχοὺς, πρὸς τὰ παιδιὰ τὰ ζῶντα ἐν μέσῳ τῶν στερήσεων τῶν μεγάλων πόλεων ὅπως καὶ αὐτοῦ ἡ εἰς τὸν βίον εἰσοδός μου ὑπῆρξε θλιβερωτάτη: εἰς ἡλικίαν δέκα ἐξ ἐτῶν ἤμην ἠναγκασμένος νὰ κερδίζω μόνος τὸ ψωμί μου: εἰς τοῦτο νομίζω ὅτι συνίσταται ὅλη ἡ ὁμοιότης μας».

Εἰς τὸ αὐτὸ περὶ τοῦ *Φρομὸν καὶ Ρισιερ* κεφάλαιον διηγείται ὁ Δωδὲ ἐπιχαρίτως τὸν τρόπον καθ' ὃν ἐργάζεται, τὴν μέθοδον καθ' ἣν συνθέτει τὰ βιβλία αὐτοῦ. Ἀξίζει τὸν κόπον νὰ μάρτη κανεὶς πῶς γράφονται τόσα ἀριστουργήματα, πῶς γεννῶνται τόσαι σελίδες συγκινητικαί, ποιητικαί, εὐθυμοί, πικραί, πλήρεις φωτεινῆς ἢ πενθίμου ποιήσεως, ἀλλὰ φρίσσουσαι πάντοτε ἐκ ζωῆς καὶ πραγματικότητος.

«Ἡ συνῆθεια τοῦ νὰ ἀρηγοῦμαι τὰ βιβλία μου, περὶ ἧς ὠμίλου ἀνωτέρω, ἀποτελεῖ παρ' ἐμοὶ μέθοδον ἐργασίας. Ἐξηγῶν τὸ ἔργον μου εἰς τοὺς ἄλλους, διευκρινίζω τὸ θέμα μου, ἐμβαπτίζομαι εἰς αὐτὸ, δοκιμάζω ἐπὶ τοῦ ἀκροατοῦ τὰ τεμάχια τὰ προσωρισμένα νὰ ἐμποιήσωσιν αἰσθῆσιν, ἡ ἀνάλυσις δὲ με ἄγει εἰς ἐκπλήξεις, εἰς ἀνακκλύψεις, τὰς ὁποίας διατηρῶ πάσας, χάρις εἰς τὴν ἐξαιρετικὴν μνήμην μου. Δυστυχία εἰς τὸν ἐπισκέπτην, ὅστις με διακόπτει ἐν μέσῳ τοῦ δημιουργικοῦ πυρετοῦ μου Ἐξακολουθῶ ἀμειλίχτως ἐνώπιόν του, ὁμιλῶν ἀντὶ νὰ γράφω, συνδέων κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον καλῶς, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ἐνοήσῃ ταῦτα, τὰ διάφορα τοῦ μυθιστορηματός μου μέρη, καὶ παρὰ τὴν ἀνίαν, τὴν καταφανῆ ἀπροσεξίαν τῶν βλεμμάτων, ἅτινα προσπαθοῦσι ν' ἀποφύγωσι τὴν διαψιλῆ ταύτην αὐτοσχεδίσκιν, πλάττω τὰ κεφάλαιόν μου, τὸ ἀνακτύσω προφορικῶς. Ἐν Παρισίοις, εἰς τὸ γραφεῖόν μου, εἰς τὴν ἐξοχὴν, κατὰ τοὺς περιπάτους ἢ τὰς θαλασσίας ἐκδρομάς μου, ἐκούρσασα κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον πολλοὺς συντρόφους, οἱ ὁποῖοι οὐδ' ὑπωπτεύοντο κἄν τὴν βωδὴν ταύτην συνεργασίαν. Ἀλλὰ τὰς ἐπαναλήψεις

της προφορικής ταύτης εργασίας υπέστη πλειότερον παντός άλλου ή σύζυγός μου. «Τι λέγεις, αν απέθνησκε ή Σιδωνία; . . . αν έζη ή Ρίσλερ; . . . Τι πρέπει ν' απαντήσει ή Δελοβέλ ή ή Φράντζ ή ή Κλαίρη εις αυτήν την περίστασιν;» Καί ταύτα από τό πρωί έως τό βράδυ, εις πάσαν ώραν και στιγμήν, κατά την ώραν του φαγητού, έφ' άμάξης, όταν έπηγαίναμεν εις τό θέατρον, όταν έπανηρόμεθα έξ έσπερίδος, κατά τάς μακράς άμαξοδρομίας έν μέσφ τής σιγής τής κοιμωμένης πόλεως. Δυστυχείς γυναίκες των καλλιτεχνών! Είνε άληθές ότι ή ιδική μου είνε τόσον καλλιτέχνις και αυτή, έλαβε τόσον μέρος εις πάν ό,τι έγραψα! Ούτε μία σελίς μου την ύποίαν δέν έπανεΐδε, την ύποίαν δέν έπεθεώρησε, επί τής ύποίας δέν έρριψε την λεπτήν χρυσοκίχον άμμον της. Καί είνε τόσον μετρίοφρων, τόσον άφελής, τόσον όλίγον λογισάτη!»

«Ο Φρομώρ και Ρίσλερ έδημοσιεύθη κατ' άρχάς έν έπιφυλλίδι παρισινής έφημερίδος, έκδοθείς δ' έπειτα εις τόμον έγεινεν άνάρπαστος, βραβευθείς και ύπό τής Γαλλικής Ακαδημίας.

Περί τής δημοτικότητας του μυθιστορήματος τούτου διηγείται αυτός ή Δωδέ άνέκδοτον χαρακτηριστικόν. Καθ' ήν έποχήν ή συγγραφέυς του *Nabab* και του *Tartarinou* δέν ήτο άκόμη ή εύνοούμενος του δημοσίου, μικρός όμιλος λογίων, ήνωμένων έν τφ σεβασμφ και τφ έρωτι των γραμμάτων, άληθινών φίλων, συνηθροΐζετο έκάστην Κυριακήν εις την οικίαν του Φλωβέρ, του πατρός του συγχρόνου «ρεαλιστικού» μυθιστορήματος. Ο Φλωβέρ, ή Ζολά, οι δύο Γογκούρ, ή Τουργκένιεφ και ή Δωδέ έγευματίζον εκεί συχνάκις. Τό γευμα τούτο έκάλουν ευθύμως «τό γευμα των άποτυχημένων συγγραφέων», αυτοί των όποιων τά έργα έμελλον μετ' όλίγα έτη νά εύρίσκωνται εις τάς χειρας όλων.

«Ο Φλωβέρ (λέγει ή Δωδέ) ύφίστατο την μελαγχολίαν των παρελθουσών έπιτυχιών του κενωθείσων μέχρι πυθμένος, μέχρι των μορφών τής κριτικής, ήτις παρέπεμπεν αυτόν διαρκώς εις τό πρώτον βιβλίον του, την *Kurjar Μποβαρ* δέ έθετεν ως ένδοξον έμπόδιον των νεωτέρων έργων του. Ο Γογκούρ έφάνετο κουρασμένος, έννηνημένος έξ εργασίας, έξ ής έμελλε νά ώφεληθ ή δλόκληρος ή νεωτέρα γενεά και ή όποία ένόμιζεν ότι έμελλεν αυτόν, τον άρχηγέτην, νά τον άφήση άγνωστον. Αίφνιδίως έν τφ κύκλω τούτφ ήμην ή μόνος, τον ύποίον ή φήμη ήρχισε νά εύνοη με πολλάς χιλιάδας αντιτύπων, ήδημόνουν δέ και σχεδόν έντροπήνην διά τούτο, άπέναντι συγγραφέων τοιαύτης αξίας. Έκάστην Κυριακήν, όταν ήρχόμην, με ήρώτων: «Πώς πηγαίνου αν έκδόσεις; . . . Είς πόσας έφθασες; . . .» Έκάστοτε έπρεπε ν' άνομολογώ νέαν

έκδοσιν και τή άληθειάν δέν ήξευρα πού νά βάλω τον έαυτόν μου και τον θείαμβόν μου. «Τά ιδικά μας βιβλία βέβαια δέν θά έχουν ποτέ την τύχην αυτήν», έλεγεν ή Ζολά».

Η μελαγχολική προφητεία του συγγραφέως τής *Narās* και τής *Γης* δέν εξεπληρώθη, αλλά τό άνέκδοτον πιστώς εικονίζει τον χαρακτήρα του Δωδέ. Αποπνέει τό άρωμα τής μετριοφροσύνης αυτού, ήτις γενικώς είνε ή άρετή, ή ιδιάζουσα εις τά ύπέροχα πνεύματα.

Φυσικόν έρώτημα είνε πώς εις συγγραφέα τόσον μεγάλης αξίας δέν ήνοιχθησαν πρό πολλού ανύλαι τής Ακαδημίας, ύπό τους γηραιούς θόλους τής όποίας καθιερούνται οι φιλολογικοί τίτλοι, οι άπονεμόμενοι ύπό του δημοσίου. Ο Δωδέ τό άκαδημαϊκόν χρίσμα απέκρουσεν, διά νά διατηρήσει την φιλολογικήν αυτού άνεξαρτησίαν. Η Ακαδημία, κατ' αυτόν, κατήνησεν άληθές άσυλον άπομάχων, όπου διά νά εισέλθη τις άνάγκη νά άποβάλλη πολύ εκ τής έλευθερίας του και νά επιβάλη εις έαυτόν δεσμούς άφορήστους εις καλλιτέχνην, επίζητούντα την άλήθειαν πανταχοϋ, έν τή πρακτική και τή αποδόσει αυτής. Αυτάς τάς πρώτους μέλλοντας συναδέλφους προκαταβολικώς και ύποχρεωτικώς επισκέψεις θεωρεί ή Δωδέ ως ταπεινωτικώς διά τον χαρακτήρα συγγραφέως σεβομένου έαυτόν, είδος έπαιτείας, εις ήν ύπερηφάνως έδήλωσεν ότι ουδέποτε θά ύποβληθ ή.

Όταν πρό δύο ή τριών έτών έρρίφθη πάλιν εις τό μέσον ή ιδέα τής ύποψηφιότητας αυτού, ή Δωδέ έγραψε λακωνικώς: «Δέν εξετέθη ως ύποψήφιος δέν θά έκτεθώ ποτέ μου». Την κατηγορηματικήν ταύτην άρνησιν κατέστησεν όριστικήν και τελεσίδικον τό τελευταϊόν αυτού έργον ή *Αθάρατος*. Ο Δωδέ έν αυτόφ άπεικόνισε, μετ' πικρίας και σατυρικής ειρωνίας, άπαχούσης προς την ιδιοφυίαν αυτού και μη άπαντωμένης εις ουδέν άλλο έργον του, σκηνας του άκαδημαϊκού βίου, εις τάς όποιας οι πλείστοι διεγνώσαν ώρισμένα πρόσωπα. Η άπέχθεια αυτού προς την Ακαδημίαν, τάς άπρηχαιωμένας παραδόσεις της, τάς διατυπώσεις της, έλαβεν ούτω χαρακτήρα σχεδόν προσωπικόν, ήρυνε δέ τό μεταξύ αυτού και του ένδοξου σωματείου χάσμα. Τό έκούσιον τούτο διαζύγιον δέν θά βλάψη μεν την Ακαδημίαν, άλλ' ούτε και τον Δωδέ. Είς τους δημοκρατικούς καιρούς κατά τους ύποίους ζώμεν, ή πάνδημος ψηφοφορία έπικρατεί συνήθως τής έκλεκτικότητας των όλίγων και ή άθανασία δέν είνε προνόμιον άποκλειστικόν των φερόντων τό πράσινον ένδυμα και τά εκ δάφνης κοσμήματα του άκαδημαϊκού.

ΔΗΜ. ΚΑΚΑΜΑΝΟΣ.

ΦΡΟΜΩΝ ΚΑΙ ΡΙΣΛΕΡ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΑΛΦΟΝΣΟΥ ΔΩΔΕ

Μετάφρασις Χ. Αννίνου

Α'.

Τό γαμήλιον συμπόσιον.

— Κυρία Σέβη!

— Παιδί μου! . . .

— Είμ' εύχαριστημένος . . .

Ητο ή εικοστή βεβαίως φορά έντός τής ήμέρας καθ' ήν ή άγαθός Ρίσλερ έλεγεν ότι είνε ή εύχαριστημένος. Καί τό έλεγε πάντοτε με τό αυτό γαλήνιον και συγκινημένον ύφος, με την αυτήν βραδείαν, υπόκωφον, εκ βελθέων έξερχομένην φωνήν, ήν πιέζει ή συγκίνησις και ήτις δέν τολμα νά λαλήσει δυνατά εκ φόβου μη διαρραγή διά μιάς και άπολήξη εις θρήνον.

Και κατ' εκείνην την στιγμήν ή Ρίσλερ θ' απέφρευεν άντι πάσης θυσίας νά κλαύση νόστιμον πράγμα θά ήτο νά φωνή ή γαμβρός συγκινημένος τόσον κατά τό γαμήλιον συμπόσιον! Καί όμως του ήρχετο τοιαύτη όρεξις τον κατέπνιγεν ή εύδαιμονία, του έσφιγγε τον λάρυγγα, ήμπόδιζε τάς λέξεις νά έξέλθωσιν από τό στόμα του. Τό μόνον όπερ ήδύνατο νά πράξη ήτο νά ψιθυρίζη από καιρού εις καιρόν μετ' έλαφροϋ τρόμου των χειλέων: «Είμαι εύχαριστημένος . . .»

Και είχε τφ έντι εύλογον άφορμήν νά είνε.

Από πρωίας ή καϋμένος ένόμιζεν ότι διατέλει ύπό τό κράτος τινός των όνείρων εκείνων, έξών φοβείται τις μήπως άφρυνισθ ή κίφνιδίως με τους όφθαλμούς θαμβωμένους. Τό όνειρόν του όμως αυτό έφάνετο άτελεύτητον. Είχεν άρχίσει εις τάς πέντε τό πρωί και τάς δέκα τό βράδυ, τάς δέκα άκριβώς, όπως έσημείωνε τό ώρολόγιον του έστικτορίου Βερούρ, διήρκει άκόμη . . .

Πόσα πράγματα συνέβησαν την ήμέραν εκείνην! και αν έλαχιστα λεπτομέρειαι είχαν άποτυπωθ ή ζωηρά εις την μνήμην του.

Επανεβλεπε τον έαυτόν του περιερχόμενον κατά την χαραυγήν έντός του δωματίου, ένθα έως τότε ήγαμος κατώκει, με χαράν άνάμικτον μετ' άνυπομονησίας, έξυρισμένον ήδη, φορούντα τό μέλαν ιμάτιον και έχοντα δύο ζεύγη λευκών χειροκτιών εις τό θυλάκιον. Μετ' όλίγον ιδού αν πολυτελείς άμαξι δια την τελετήν, και εις την πρώτην εκεί κάτω, εκείνην ήν σύρουσιν ήπποι λευκοί και ήτις έχει ήνίσχον και θεράποντα με λευκήν οικιστολήν και τό έσωτερικόν έστρωμένον διά κίτρινον δαμασκηνού ύφάσματος διακρίνεται ως νέφος ή νυμφική περιβολή τής νύμφης . . . Έπειτα ή είσοδος εις τον νκόν άνά δύο, με τό μικρόν εκείνο λευκόν νέφος πάντοτε

επί κεφαλής, κυματίζον έλαφρώς, άποθαμβούν . . . Ακολούθως τό όργανον, ή θυρωρός, ή παραιναιτική διδαχή του ιερέως, ή λάμψις των κηρίων ή άντανκλωμένη επί των τιμαλφών κοσμημάτων, αν έαριναι των γυναικων ένδυμασία . . . ή συνουσιμός εκείνος του πλήθους παρά τό σκευοφυλάκιον και τό μικρόν λευκόν νέφος περικυκλούμενον, έξαφανιζόμενον, δεχόμενον τους άσπασμούς των παρεστώτων, ένφ ή νυμφίος διαμείβει χειραψίας μετ' των έπιστημοτέρων έμπόρων, έλθόντων επίτηδες εκεί διά νά τιμήσωσι τους γάμους του . . . Καί περί τό τέλος τής τελετής, οι ζωηροί ήχοι του όργάνου, οΐτινες άντήχουν νυν έπιστημότερον, διότι ή μεγάλη πύλη του ναϋ ειχεν ήδη ανοιχθ ή όρθάνοικτος και ή όδός τρόπον τινά δλόκληρος μετείχε τής οικογενειακής πανηγύρεως, οι ήχοι οι έξερχόμενοι από τής θύρας ταυτοχρόνως μετ' τής γαμηλίου πομπής, αν άναφωνήσεις των κατοίκων τής συνοικίας, μια έργάτις στιλβώστρια με την ποδιάν λέγουσα μεγαλοφώνως: «Ο γαμβρός δέν είν' εύμορφος, άλλ' ή νύμφη είνε πολύ νόστιμη! . . .» Λόγοι καθιστώντες ύπερήφανον πάντα νυμφίον!

Έπειτα τό πρόγευμα εις τό έργαστάσιον, έντός μιάς των αίθουσών τής εργασίας, έστολισμένης διά παραπετασμάτων και άνθέων, ή περιπατος εις τό δάσος κατά παραχώρησιν γενομένην προς την κυρίαν Σέβη, ήτις έν τή ιδιότητι αυτής ως παρισινής άστής δέν ένόει τέλειον τον γάμον τής θυγατρός της άνευ ενός γύρου περί την λίμνην και μιάς έκδρομής μέχρι του καταρράχτου . . . Κατόπιν ή επάνοδος διά τό γευμα, την ώραν καθ' ήν άνήπτοντο τά φώτα εις τό βουλευθάρτον, όπου οι διαβάται έστρέφοντο διά νά ιδώσι διερχομένην την γαμήλιον πομπήν, πομπήν άληθώς πλουσίαν, ήν οι ήπποι των άγοραίων όχημάτων μετέφερον μέχρι τής κλίμακος του έστικτορίου Βερούρ.

Είς αυτό τό σημείον τής όπτασίας του εύρίσκετο. Κατ' εκείνην την ώραν νεναρκωμένος εκ του καμάτου και τής εύδαιμονίας ή άγαθός Ρίσλερ παρετήρει άφρητημένος την άπέραντον τράπεζαν παρεσκευασμένην δι' όγδοήκοντα συνδαιτυμόνας και άπολήγουσαν κατ' άμφοτέρα τά άκρα εις σχήμα πετάλου, περιστοιχιζόμενην δέ ύπό μορφών γνωστών και μειδιωσών, εις ών τους όφθαλμούς ένόμιζεν ότι έβλεπεν άντανκλωμένην την εύτυχίαν του. Τό γευμα ήτο περί τά τέλη. Ο σάλος των ιδιαιτέρων συνδιαλέξεων εκυμαίνετο περί την τράπεζαν. Πρόσωπα έν κατατομή έστρωμένα προς άλληλα, χειρίδες μελανών ιματίων διαφανόμεναι, όπισθεν των κανίστρων των άσκληπιοειδών φυτών, μορφή τις γελαστή παιδιού προκύπτουσα ύπεράνω του πγώτου και αν πυραμίδες των καρπών ισούψεις με τάς κεφαλάς των δαιτυ-

μόνων περιέβαλλον τὴν ἐπιτραπέζιον ὀθόνην διὰ φαιδρότητας, διὰ χρωμάτων, διὰ φώτων.

Ὡ, βεβαίως, ὁ Ρίσελν ἦτο νῦν χαριστήριος. Παρεκτός τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Φράντζ, ἦσαν ἐκεῖ παρόντες καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι ὄσοι ἠγάπα. Ἐν πρώτοις ἀπέναντί του ἡ Σιδωνία, ἐκείνη ἣτις ἀπεκαλεῖτο χθὲς ἀκόμη μικρὴ Σιδωνία καὶ ἦτις σήμερον ἦτο σύζυγός του. Χάριν τοῦ γεύματος εἶχεν ἀφαίρεση τὸν πέπλον τῆς εἶχεν ἐξέλθῃ τοῦ περιβάλλοντος αὐτὴν νέφους. Ἀπὸ τὴν κατὰλευκον νῦν μεταξίνην ἐσθῆτά της, προέκυπτεν ἡ εὐειδὴς κεφαλή της, χρώματος λευκοῦ θαυβοτέρου καὶ γλυκυτέρου καὶ τὸ στέμμα τῆς κόμης της κάτωθεν τοῦ ἄλλου ἐκείνου ἐντέχνως πεπλεγμένου νυμφικοῦ στέμματος εἶχεν ἐξεγέρσεις ζωῆς, λάμψεις τινὰς οἰνοειῆ πτερῶν ἐτοιμῶν νὰ πετάξωσιν. Ἄλλ' οἱ σύζυγοι δὲν προσέχουν εἰς αὐτὰ τὰ πράγματα.

Μετὰ τὴν Σιδωνίαν καὶ τὸν Φράντζ, ἐκείνη ἣν ὑπὲρ πάντα ἄλλον ἠγάπα ὁ Ρίσελν, ἦτο ἡ κυρία Γεωργίου Φρομὸν, ἡ σύζυγος τοῦ συνεταίρου του καὶ θυγάτηρ τοῦ ἀποδιώσαντος Φρομὸν, ἀρχαίου προισταμένου του καὶ προστάτου του. Τὴν εἶχε τοποθετήσῃ πλησίον του, ἐκ τοῦ τρόπου δὲ μεθ' οὗ ὠμίλει πρὸς αὐτὴν ἐφαίνετο ἡ στοργὴ καὶ ὁ σεβασμὸς του. Ἦτο γυνὴ νεαρά, ἔχουσα τὴν αὐτὴν περίπου μετὰ τῆς Σιδωνίας ἡλικίαν, ἀλλὰ καλλονὴν κανονικωτέραν καὶ ἡρεμωτέραν. Ἐλάλει ὀλίγον, ἀσυνειθιστος οὐσα νὰ εὐρίσκηται μετὰ τὸν κόσμον τὸσον συμμιγῶς προσεπάθει ἐν τούτοις νὰ φανῇ εὐδιάθετος καὶ εὐπροσῆγορος.

Ἐγγὺς τοῦ Ρίσελν ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἐκάθητο ἡ κυρία Σέβη, ἡ μήτηρ τῆς νύμφης, ἣτις ἤστραπτεν, ἠκτινοβόλει ὑπὸ χαρᾶς, περιβεβλημένη ἐσθῆτα ἐκ λειοσηρικοῦ πρασίνου, στιλπνὴν ὡς θώρακα. Ἐπὶ πρώις πάντες οἱ διαλογισμοὶ τῆς ἀγαθῆς γυναικὸς ἦσαν ἀκτινοβόλοι ἐπίσης ὅσον καὶ ἡ ἐμβληματικὸν χρώματος ἐσθῆς της. Κατὰ πᾶσαν στιγμὴν ἔλεγε καθ' ἑαυτὴν: « Ἡ κόρη μου νυμφεύεται τὸν Φρομὸν καὶ Ρίσελν ποῦ ἔχει κατὰστημα εἰς τὴν ὁδὸν τῶν Καλογραιῶν!... » Διότι κατὰ τὴν ιδέαν της ἡ θυγάτηρ της δὲν ἐνυμφεύετο μόνον τὸν Ρίσελν, ἀλλὰ καὶ τὸ κατὰστημα καὶ τὴν ἐμπορικὴν ἐπωνυμίαν τὴν διάσημον εἰς τὸν ἐμπορικὸν τῶν Παρισίων κόσμον. Ὅσακις δὲ ἀνελογίζετο τὸ ἐνδοξον αὐτὸ γεγονός ἡ κυρία Σέβη ἐτήρει τὸ σῶμά της ἐπι μᾶλλον εὐθυπενὲς καὶ ἐκάνετο μετὰ τριγμοῦ ἢ ἀποχρώσεως ἀσπίδος ἔχουσα μεταξίνην ἐσθῆς της.

Πάντη ἀντίθετος ἦτο ἡ στάσις τοῦ κ. Σέβη, ὀλίγον ἀπωτέρω καθημένου. Εἰς τὸν οἰκογενειακὸν βίον, κατὰ γενικὸν κανόνα αἱ αὐταὶ αἰτίαι παράγουσιν ὅλως ἀνόμοια ἀποτελέσματα. Ὁ μικρόσωμος αὐτὸς ἀνὴρ, μὲ τὸ εὐρὺ ὡς φαν-

τασιοκόπου φιλοσόφου, λείον, τορευτὸν καὶ ὅμως κενὸν ὡς ὑαλίνη σφαῖρα μέτωπόν του εἶχε τὸ ἦθος τὸσον ὀργίλον, ὅσον περιχαρὴς ἐφαίνετο ἡ σύζυγός του. Τὸ τοιοῦτο δὲν τὸν μετέβαλλε καὶ πολὺ, ἐπειδὴ ὁ κ. Σέβης ἦτο πάντοτε θυμωμένος, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους. Τὴν ἐσπέραν ὅμως ἐκείνην δὲν εἶχε τὴν συνειθισμένην του ζῆρᾶν καὶ θρηνώδη ὄψιν, οὐδ' ἐφόρει τὸ πλατὺ ἐκείνο καὶ κυμαίνον ἐπανωφόριον, τοῦ ὁποῦ τὰ θυλάκια ἐξωγκοῦντο ἀπὸ δειγμάτων ἐλαίου ἢ οἴνου, ἢ ὕδρων ἢ ὄξους, ἀναλόγως τῶν ἐπὶ τῶν ἐμπορευμάτων τούτων πράξεων του. Τὸ λαμπρὸν καὶ καινούργιον μέλαν αὐτοῦ ἱμάτιον ἦτο ἀντάξιον κατὰ πάντα τῆς πρασίνης ἐσθῆτος τῆς συζύγου του. Δυστυχῶς ὅμως αἱ σκέψεις του εἶχον τὸ χρώμα τοῦ ἱματίου του... Διατί τάχα νὰ μὴ τὸν τοποθετήσουν πλησίον τῆς νύμφης ὅπως ἦτο δικαίωμα του;... Διατί ἔβαλαν εἰς τὴν θέσιν του τὸν Φρομὸν;... Καὶ διατί τάχα ὁ γέρω Γαρδιναὸς ὁ πάππος τῶν Φρομὸν νὰ στέκη σιμὰ εἰς τὴν Σιδωνίαν;... Ἄ, μάλιστα! Ὅλας τὰς παρὰχωρήσεις εἰς τοὺς Φρομὸν καὶ τίποτε εἰς τοὺς Σέβη!... Καὶ εἰπετα ἐξεπλήττοντο αὐτοὶ οἱ ἀνθρωποὶ διατί γίνονται ἐπαναστάσεις!

Κατ' εὐτυχίαν, διὰ τὴν ζεθυμάνη εἶχε σιμὰ του τὸν φίλον του Δελοβέλ, παλαιὸν ἠθοποιὸν ἀποσυρθέντα, ὅστις ἠκροῦτο τὰ παράπονά του μετὰ τὴν ἡρεμίαν καὶ μεγαλοπρεπῆ φυσιογνωμίαν τῶν ἐπιστῆμων ἡμερῶν. Ἀδιάφορον ἂν ἀπεχώρησε τις τοῦ θεάτρου πρὸ δεκαπενταετίας ἐνεκα τῆς κακοτροπίας τῶν διευθυντῶν του ἠμπορεῖ νὰ εὕρῃ ἐν καιρῷ τῶν δέοντι στάσεις σκηναίας καταλλήλους διὰ τὴν περίστασιν. Διὰ τοῦτο ὁ Δελοβέλ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην εἶχε τὴν ἐκφρασὴν τὴν ἀρμόζουσαν εἰς τὴν ἐορτὴν τῶν γάμων, ἐξ ἡμισείας σοφικῶν δηλαδὴ καὶ ἐξ ἡμισείας φιλομειδῆς, συγκρατατικῆς πρὸς τ' ἄλλα ταπεινὰ ὑποκείμενα, φιλόφρονά ἀμὰ καὶ μεγαλοπρεπῆ. Ἐνόμιζε τις ἐπίσης ἐνὸς αἰθούσης θεάτρου βριθούσης θεατῶν, παρακαθημένος εἰς τράπεζαν ἐν τῇ πρώτῃ πράξει πρὸ ἐδεσμάτων ἐκ νεστογράφου, ὁ εὐφάνταστος ἐκείνος Δελοβέλ, ὅστις πεποιθὼς ὅτι θὰ ἐχρησιμοποιοῖτο ἡ καλλιτεχνικὴ του ἀξία κατὰ τὸ συμπόσιον, ἀρότου εὐρίσκατο εἰς τὴν τράπεζαν ἀπεστήθιζε νερῶς τὰ ἐκλεκτότερα τεμάχια τοῦ δρμακτολογίου του, τοῦθ' ὅπερ παρεῖχεν εἰς τὴν μορφήν του ἐκφρασίν τιναν ἀόριστον, προσπεποιημένην, τὴν ἐπίπλοστον ἐκείνην προσεκτικὴν ἐκφρασίν τοῦ κωμωδοῦ ἐπὶ σκηνῆς, ὅστις προσποιεῖται δῆθεν ὅτι ἀκούει ὅσα λέγουσιν αὐτῷ, ἀλλὰ πραγματικῶς μόνον περὶ τῆς ἀπαντήσεώς του σκέπτεται καθ' ὅλον τὸ διάστημα.

Παραδόξως δὲ καὶ αὐτὴ ἡ νύμφη εἶχε τὴν αὐτὴν περίπου ἐκφρασίν. Εἰς τὸ νεαρὸν καὶ εὐει-

δὲς πρόσωπόν της, ὅπερ ἡ εὐδαιμονία ἐνεψύχου χωρὶς νὰ τὸ ἐξικλινῆ, κρυφίαι τις ἀνησυχία διεφαίνετο, ἐκ διαλειμμάτων δὲ ὡς νὰ ὠμίλει καθ' ἑαυτὴν, μειδίαμα συνέσπα τὸ ἄκρον τῶν χειλέων της.

Μὲ τὸ μειδίαμα τοῦτο ἀπῆντα εἰς τὰς γωνίας ὅπως ὄπισθεν ἀστειότητος τοῦ πάππου Γαρδιναῦ, καθημένου ἐκ δεξιῶν αὐτῆς.

— Ἄχ! αὐτὴ ἡ Σιδωνία!... ἔλεγε γελῶν ὁ ἀπλοϊκὸς γέρον... Ὅταν συλλογιζώμαι ὅτι ἐδῶ καὶ δύο μῆνες ἔλεγε νὰ γείνη καλόγηρος εἰς τὸ μοναστήρι!... Τὰ ζεῦρομε δὲ αὐτὰ τὰ μοναστήρια τῶν κοριτσιῶν!... σ' αὐτὰ τὰ μοναστήρια εἶνε ποῦ ζευγαρώνονται, λέγει ἕνας λόγος δικός μας!

Καὶ πάντες εἰς τὴν τράπεζαν ἐγέλων μὲ τὰς ἀγροίκους ἀστειότητας τοῦ γηραιοῦ ἐκείνου ἐκ Βερρὺ ἐπαρχιώτου, παρ' ᾧ ἡ κολοσσαία παρουσία ἐπέχειν ἐν τῷ βίῳ θέσιν καρδίας, παιδείας, ἀγαθότητος οὐχὶ ὅμως καὶ πνεύματος διότι πνεῦμα εἶχεν ὁ πονηρὸς αὐτὸς περισσότερο ἀπ' ὅλους ἡμοῦ τοὺς ἀστὸς ἐκείνους. Μεταξὺ τῶν σπανιωτάτων ἀτόμων τῶν ἐμπνεόντων αὐτῷ ποῖαν τινα συμπάθειαν, ἡ μικρὰ Σέβη, τὴν ὁποῖαν εἶχε γνωρίσῃ ἀπὸ παιδὶ ἀκόμη, ἰδιαιτέρως τοῦ ἠρεσκεν αὐτὴ δὲ ἀπ' ἐτέρου πολὺ σεβασμένη τὸν πλοῦτον, ὡς λίαν προσφάτως γενομένη πλουσία, ἐλάλει πρὸς τὸν ἐκ δεξιῶν αὐτῆς καθημένον μετὰ καταφανοῦς σεβασμοῦ καὶ φιλαρεσκείας.

Πρὸς τὸν ἐξ ἀριστερῶν αὐτῆς καθημένον, τὸν Γεωργίον Φρομὸν, συνέταιρον τοῦ συζύγου της ἐδεικνύετο ἀπεναντίας λίαν ἐπιφυλακτικὴ. Ἡ συνδιάλεξις τῶν περιωρίζετο εἰς τὰς τυπικὰς παρὰ τὴν τράπεζαν φιλοφρονήσεις, ὅπῃ ἔχε δὲ μάλιστα μετὰ τῶν προσποιητῆ τις ἀδικησῶν.

Αἰφνης ἠκούσθη μετὰ τῶν συνδαιτυμόνων ὁ ἐλαφρὸς κρότος ὁ προαγγέλλον τὴν ἀπὸ τῆς τραπέζης ἔγερσιν, θροῦς μεταξίνων ἐσθῆτων καὶ ἐδρῶν, ἡ τελευταία λέξις τῆς συνδιαλέξεως, ὁ τελευταῖος ἦχος τοῦ γέλωτος, ἐν τῇ σχεδὸν δ' ἐκείνη στιγμῇ ἡ κυρία Σέβη ἠμιλητικωτέρως γενομένη ἔλεγε μεγαλοφώνως πρὸς τινὰ ἐξ ἀδελφῶν της ἐπαρχιώτην, ἐκστατικὸν ἀπομένοντα πρὸ τοῦ σεμποῦ καὶ γαληνίου ἦθους τῆς νεονύμφου, ὀρθίας κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν καὶ ἐρειδομένης εἰς τὸν βραχίονα τοῦ κυρίου Γαρδιναῦ:

— Βλέπεις, ἐξ ἀδελφε, αὐτὸ τὸ κορίτσι;... Κανείς δὲν ἠμποροῦσε νὰ καταλάβῃ τί εἶχε μέσα στὸ κεφάλι της!...

Ὅλοι τότε ἠγέρθησαν καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν.

Ἐνῶ οἱ προσκεκλημένοι εἰς τὸν χορὸν προσήρχοντο ἀθρόοι καὶ ἀνεμιγνύοντο μὲ τοὺς προσκεκλημένους εἰς τὸ γέφυμα, καὶ ἡ ὄρχηστρα ἐρρυθμίζε τὰ ὄργανα καὶ οἱ χορευταὶ ἐπέθεώρουν

μὲ τὰς διόπτρας τὰς λευκὰς ἐνδυμασίας τῶν ἀνυπομόνων νεαρῶν δεσποινίδων, ὁ γαμβρὸς προηθείς ἐξ ὄλου ἐκείνου τοῦ πλήθους, κατέφυγε μετὰ τοῦ φίλου του Πλανῆ, τοῦ Σιγισμῶνδου Πλανῆ, ταμίου πρὸ τριακονταετίας τοῦ ἐμπορίου οἴκου Φρομὸν εἰς τὴν μικρὰν πασταδα, τὴν κεκοσμημένην δι' ἀνθῶν καὶ ἔχουσαν τοὺς τοίχους ἐπεστρωμένους διὰ χάρτου χρωματιστοῦ εἰκονίζοντος δάσος μὲ φύλλωμα ἀναρριχόμενον, ἣτις ἀποτελεῖ τὴν οἰνοειῆ γλοερὰν ἐσχατιὰν τῶν περιχρῶτων αἰθουσῶν τοῦ ἐστιατορίου Βερρὺ. Ἐκεῖ τοῦλάχιστον ἦσαν μόνοι καὶ ἠδύνατο νὰ συνομιλῶσι.

— Σιγισμῶνδε, παλαιέ μου φίλε!... εἶμαι εὐχαριστήριος.

Καὶ ὁ Σιγισμῶνδος ἐπίσης ἦτο εὐχαριστήριος, ἀλλ' ὁ Ρίσελν δὲν τοῦ εἶδε καιρὸν νὰ τὸ εἴπῃ. Νῦν ὅτε δὲν ἐφοβεῖτο πλέον μήπως φανῇ κλαίων ἐνώπιον ὄλου τοῦ κόσμου, ἡ καρδιά του ἐξεχείλιζεν.

— Συλλογίσου, φίλε μου!... Εἶνε τὸσον παρὰ ὄσον μὴ κόρη ὡσὰν αὐτὴ νὰ θελήσῃ ἐμέ!... Διότι τέλος πάντων ἐγὼ δὲν εἶμαι εὐμορφος δὲν εἶχα ἀνάγκη νὰ μοῦ τὸ εἴπῃ ἐκείνη ἡ ζεστοίωτη τὸ πρωὶ διὰ τὸ μάθω. Ἐπειτα εἶμαι καὶ σαράντα δύο ἐτῶν! Καὶ αὐτὴ εἶνε τὸσον χαριτωμένη!... Ἦμποροῦσε νὰ ἐκλέξῃ τὸσον ἄλλους νεωτέρους, καλλιτέρους; ἀφίνω δὲ τὸν καυμένον τὸν Φράντζ ὅστις τὴν ἠγάπα τὸσον πολὺ!... Καὶ μόλα ταῦτα ἠθέλησε νὰ πάρῃ ἐμὲ τὸν γέρω-Ρίσελν!... Ἐγίνε τὸσον παράξενα αὐτὸ τὸ πρᾶγμα!... Πρὸ πολλοῦ τὴν ἔβλεπα μελαγχολικὴν, μεταβεβλημένην. Ἐσυλλογιζόμην ὅτι κάποιος ἔρως βέβαια θὰ ἦτο εἰς τὸ μέσον... Μαζὶ μὲ τὴν μητέρα της ἐσπούσαμε τὸ κεφάλι μας νὰ μαντεύσωμεν τί συνέβαινε... Ὅταν νὰ ἕνα πρωὶ ἡ κυρία Σέβη ἐμβαίνει μέσα εἰς τὸ δωμάτιόν μου καὶ μοῦ λέγει κλαίονσα: « Ἐσὲ ἀγαπᾷ, φίλε μου!... » Ἀγαπᾷ ἐμὲ, ἐμὲ!... ποῖος θὰ ἐφαντάζετο αὐτὸ τὸ πρᾶγμα!... Φαντάσου, τὴν αὐτὴν χρονίαν νὰ μοῦ τύχουν δύο μεγάλα εὐτυχήματα, νὰ γείνω συνέταρος τοῦ οἴκου Φρομὸν καὶ νὰ νυμφευθῶ τὴν Σιδωνίαν... Ὡ!...

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν μὲ τὴν βυθικὴν φορὰν τοῦ βαλλισμοῦ ἐν ζεύγος χορευτῶν εἰσῆλθε στροβιλιζόμενος εἰς τὴν αἴθουσαν. Ἦτο ἡ νύμφη καὶ ὁ συνέταρος τοῦ Ρίσελν, Γεωργίος Φρομὸν. Νέοι ἀμφοτέρω καὶ κομφοὶ συνομιλοῦν ταπεινωμένως κατὰ μόναν κατὰ τοὺς βραχεῖς κύκλους τοῦ βαλλισμοῦ.

(Ἐπεταί συνέχεια).

Ὅσον ἂν ψεύδεται τις κολακεῖον τοὺς ἄλλους δὲν θέλει νὰ πιστεύῃ ποτε ὅτι οἱ ἄλλοι κολακεύοντες αὐτὸν ψεύδονται.

ΕΚΔΡΟΜΗ ΕΙΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ

Τῆ 6ῃ ὥρᾳ τῆς 12 Μαΐου εἰσεπλέομεν εἰς τὸν λιμένα τοῦ Βώλου. Ἡ ἀπὸ τοῦ πλοίου θέα τῆς πόλεως ἐμποιεῖ εὐχάριστον ἐντύπωσιν, ἀλλὰ τὸ ὑπερκείμενον πανόραμα τοῦ Πηλίου, τὰ ὠραία ἐκεῖνα χωρία, τὰ ὡς ἀπὸ χλοεροῦ τάπητος ἀνηρτημένα εἰς ὕψος μέγα ἐπὶ τοῦ μεγαλοπρεποῦς ἐκείνου ὄρους, μὲ τὰ ἐπίνειά των τὰ κατοπτριζόμενα εἰς τὴν θάλασσαν, εἶναι τί ἐξάισιον καὶ ἀπερίγραπτον καὶ ἀντάξιον τοῦ θρόλου, καθ' ὃν ἐκεῖ ἐτέλεσεν ὁ Πηλεὺς τοὺς γάμους αὐτοῦ μετὰ τῆς Θέτιδος, παρισταμένων καὶ τῶν ὀλυμπίων θεῶν.

Καταπληκτικὴν ἐντύπωσιν ἐμποιεῖ καὶ ἡ πρόοδος τῆς πόλεως, τῆς νέας δηλαδή, ἐν ἀντιπαρβολῇ πρὸς τὴν παλαιάν. Ὅποιον θαυματουργὸν δύνανται ἔχει ἡ ἐλευθερία! ἐν βραχυτάτῳ χρόνῳ ἐρρυμοτόμησε πόλιν, ἀνήγειρεν οἰκοδομὰς ἐσχημάτισε πλατείας ἐμόρφωσε καὶ μορφώνει πολίτας, ἐνῶ εἰς ὀλίγων βημάτων ἀπόστασιν βλέπεις τὰ εἰδεχθῆ ἴχνη τῆς δουλείας ἐντετυπωμένα πανταχοῦ τῆς παλαιᾶς πόλεως, εἰς τὰς σκολιάς καὶ σκοτεινὰς ὁδοὺς, τὰ ἀκάθαρτα οἰκήματα καὶ τὰ τυραννικὰ τείχη, τὰ ὅποια εὐτυχῶς ἤδη κατακρημνίζονται ὁμοῦ μὲ τὰς βαρβαρικὰς παραδόσεις.

Τῆ 8^{1/2} Π. Μ. τῆς ἐπαύριον εὐρισκόμεν ἐν τὸς τῆς εἰς Λάρισσαν ἀπερχομένης ἀμαξοστοιχίας. Πρὸ τοῦ σταθμοῦ ὑπάρχει μεγαλοπρεπὲς μνημεῖον δικαιοῦν χρυσοῖς γράμμασι δύο ἐποχάς, τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Θεσσαλίας καὶ τὰ ἐγκαίνια τοῦ πρώτου τούτου Θεσσαλικοῦ σιδηροδρόμου. Τὸ ὄνομα τοῦ ἰδρυτοῦ Μαυρογορδάτου ἀπηθανάτισθη ἐπὶ τοῦ μνημείου, καὶ δικαίως μὰ τὴν ἀλήθειαν, διότι διὰ τῆς κατασκευῆς τοῦ σιδηροδρόμου τούτου ἐγένετο ὁ μεγαλύτερος εὐεργέτης τῶν Θεσσαλῶν.

Ὁ πρῶτος ἀπὸ τοῦ Βώλου σταθμὸς εἶναι εἰς τὸ Βελεστίνον. Τὰς ἀρχαίας Φεράς, τὴν πικρίδα τοῦ Ρήγα ἀποκρύπτει δάσος λευκῶν καὶ πλατάνων δὲν ἠδύνατο ἡ φύσις μεγαλοπρεπέστερον μνημεῖον νὰ ἐγείρῃ εἰς τὸν μέγαν ἐκεῖνον πατριώτην, ὅστις διὰ τοῦ αἵματός του ἐθεμελίωσε τὴν ἐλευθερίαν, ἧς τόσον ἀκόπως ἡμεῖς σήμερον ἀπολαμβάνομεν τ' ἀγαθὰ.

Ἐκεῖθεν πεδιάς ἀπέραντος, ἧς τὸ μονότονον οὐδὲν διακόπτει, οὔτε δένδρον, οὔτε ἐδάφους ἀνωμαλία, ἀλλὰ πεδιάς κατὰ φύσιν ἧς οἱ χρυσίζοντες κυματισμοὶ ἀνεζωογόνησαν ἐφέτος τῶν Θεσσαλῶν τὸ ὑπὸ τῆς ἀφορίας τῶν παρελθόντων ἐτῶν καταπονηθὲν θάρρος. Ποῦ καὶ ποῦ βλέπεις ὀλίγας καλύβας καὶ μετὰ αὐτῶν μίαν ἐξέχουσαν, ἐν εἶδει πύργου· αὐτὰ εἶναι τὰ κτή-

ματα (τσιφλίκια) καὶ οἱ πύργοι τῶν Μπέηδων, δηλαδή τῶν ἰδιοκτητῶν ὀθωμανῶν, ὧν τινες κατοικοῦσιν ἐτι καὶ νῦν ἐν αὐτοῖς.

Ἐν τούτοις μακρόθεν βλέπω τὴν κορυφὴν τῆς Ὀσσης καὶ ἀπωτέρω τὸν χιονοστεφεῖ Ὀλυμπον καὶ αὐτομάτως ἔρχεται εἰς τὰ χεῖλη μου τὸ ἀθάνατον ἐκεῖνο δημοτικὸν ᾄσμα «Ὁ Ὀλυμπος κι' ὁ Κίτσαθος τὰ δύο βουνὰ μαλλώνουν.» Διὰ τὴν πύση δὲ φαίνεται τὸ μάλλωμα τῶν δύο γιγάντων τοὺς ἀπεχώρησεν ὁ Πηνεῖος· ἀλλὰ σκληρότερον τοὺς ἀπεχώρησεν ἡ διπλωματικά, προσκαίριως ὅμως, ὡς ἐλπίζει καὶ εὐχεται πᾶσα ἑλληνικὴ καρδία.

Ἄλλ' ἰδοὺ ἡ Λάρισα μὲ τῶν μιναρῶδων τὸ πλήθος καὶ τὴν προσινάδα τῶν κήπων τῆς, ὅπου σὰς φέρει ἐντὸς δέκα λεπτῶν τῆς ὥρας τὸ ὄχημα ἀπὸ τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ.

Ἐπειδὴ δὲν ἐγνώριζον ἕως τότε τί ἐστὶ τουρκικὸν τέμενος, μετὰ τὸ ἐν τῷ ἐστιατορίῳ τῆς Ἀνατολῆς πρόγευμα εἰσῆλθόμεν εἰς τὸ πρῶτον παρατυχὸν ὅπου ὀλίγοι πιστοὶ προσηύχοντο ὀκλαδὸν καθήμενοι ἢ ἤκουον περικοπὰς τοῦ κορανίου. Ἐκεῖθεν διήλθόμεν ἐρ' ἀμαξίας τὴν ἐπὶ τοῦ Πηνεῖου γέφυραν καὶ ἐπεσεκέρθημεν καὶ τοὺς ἐκτὸς τῆς πόλεως εὐρυτάτους καὶ κατ' ὄλους τοὺς κανόνας τῆς νεωτέρας τέχνης νεοδημητούς στρατῶνας. Ἀπὸ τῆς προσαρτήσεως ἐγένοντο ἐν τῇ πόλει ἱκαναὶ βελτιώσεις, ἀλλὰ δὲν βλέπεις τὴν πρόοδον ἐκείνην τοῦ Βώλου, πολλὰ ἴδοι εἶναι σχεδὸν ἄβυχοι, πλεῖστα οἰκίαι ὀρυκταὶ καὶ σεσαθρωμέναι. Καλὸν θὰ ἦτο νὰ δώσῃ καὶ ὁ βασιλεὺς τὸ παράδειγμα ἐπισκευάζων τὴν ἰδικὴν του, τῆς ὁποίας ἡ πρόσοψις προξενεῖ ἀηδίαν. Καὶ μὲ ὅλα ταῦτα ἡ Λάρισα ἀπὸ τῆς ἡδῆ οἰκίμα εὐπρεπὲς, τὸ πάλαι τουρκικὸν οἰκητήριον, ὅπου θὰ συγκεντρωθῶσιν ὅλα τὰ δικαστήρια, πράγματα τὸ ὅποιον τίς οἶδε πότε θ' ἀξιώθῃ ν' ἀποκτήσῃ καὶ ἡ πρωτεύουσα. Τὰ τῶνάμα εἶναι ἄφροντα καὶ ἐκλεκτὰ, ἡ μαγειρικὴ ὄχι κακὴ, τὸ δὲ ὕδωρ ἐκ τοῦ Πηνεῖου λαμβανόμενον εἶναι γλυκύτατον καὶ χωνευτικώτατον. Ἐνὸς μόνου πράγματος στεροῦνται ἐν Λαρίσῃ μᾶλλον δ' εἰπεῖν πανταχοῦ σχεδὸν τῆς Θεσσαλίας, καὶ ἂν ποῦ τὸ ἀνεύρητε θὰ τὸ ἴδῃτε εἰς τὴν ἀρχέγονον καὶ τριγωνικὴν αὐτοῦ κατασκευὴν, πάντοτε δ' ἐξῶ τῆς οἰκίας, καὶ εἰς ἀπόκεντρόν τι μέρος τῆς αὐτῆς.

Τῆ 4ῃ Μ. Μ. ὥρα ἐλάβομεν μετὰ τοῦ συνοδοιπόρου καὶ φίλου μου Ἠλιάδου Βεζάνου τὴν εἰς Ἀγιάνα ἄγουσαν, τὴν διηνήσαμεν δὲ εἰς τὴν ἑσπέρην περίπου ὥρα, μυσίους ὑποστάντες βαρυσίμους ἐν τῶν τινάγων τῆς ἀμαξίας· καὶ τοῦτο διότι ἀπὸ δύο ἐτῶν καὶ πλέον χροαχθεῖσα ἡ ὁδὸς εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον ἐτι καὶ νῦν ἄβυχος, ποῦ μὲν ἐνεκα τῶν ἀστρώτων χαλίμων, ποῦ δὲ δι' ἐλλειψὴν γεφυρῶν, ὥστε ἀναγκάζεται ἡ ἀμαξία νὰ παρακολουθῇ κινδυνώδεις ἀτραπούς ἢ νὰ

διέρχεται ἐν μέσῳ τῶν χειμάρρων, καὶ ἰδοὺ μυσίους παράδειγμα ἐλέγχον τὴν κυβέρνησιν μειονεκτεῦσαν ἐν τῇ πρὸς τοὺς ἰδιώτας ἀμίλλῃ. Ἐνῶ αὕτη ἀπεδείχθη ἀνίκανος νὰ στρώσῃ μὲ χαλίκας ὁδὸν τριακοντα μῶλις χιλιόμετρων, ὁ Μαυρογορδάτος ἐστρώσεν ἐν βραχυτέρῳ χρόνῳ μὲ σιδηρὰ ἐλάσματα ἑκατοντάδας ὄλας.

Καθ' ὁδὸν καὶ ἐπὶ τῆς αὐτῆς γραμμῆς ἀλλ' οὐχὶ καὶ κατ' ἀποστήματα ἴσα ὑπάρχουσι τρεῖς λοφίσκοι ἢ γήλοφοι κωνοειδεῖς, κωνοκώτατα ἐσχηματισμένοι, ἐκ τῶν καλουμένων tumulus τέταρτον τοιοῦτον καθ' ὅλον παρόμοιον εἶδον ἐγγὺς τοῦ Βώλου, φέροντα καὶ τὴν ἐπιωνομίαν Πιλάφ τεπέ (κορυφὴ πιλαφίου). Εἶναι ἄρα γε χειροποίητοι οἱ λόφοι οὗτοι καὶ ἀνηγήθησαν ἐπὶ τοῦ πεδίου φονικῆς μάχης, ἐνεταφίσθησαν δὲ ὑπ' αὐτοὺς οἱ πεσόντες; Ἄλλ' ὡς μ' ἐβεβχάισαν, ἐνὸς τοιοῦτου ἀνασκαφέντος κατὰ τὴν χάραξιν τοῦ σιδηροδρόμου, οὐδὲν ἴχνος ὅστων ἀνευρέθη⁽¹⁾ ἢ μήπως εἶναι τηλεγραφικοὶ σταθμοί; ἀλλ' ἂν δικαιολογηθῶσιν ἢ πρὸς τοῦτο ἀνέγερσις αὐτῶν ἐν μέσῳ τῆς πεδιάδος, οὐδένα ὅμως λόγον ἔχει ἡ ὑπαρξίς τοῦ τελευταίου παρὰ τὸν Βῶλον ἐγγύτατα κειμένου ἄλλων ὑψηλοτέρων φυσικῶν λόφων. Μήτοι λοιπὸν εἰσὶν ἠρόσιμα, ἢ θινες σχηματισθεῖσαι ἢ, ὀρθότερον εἰπεῖν, περιδινηθεῖσαι καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ Θεσσαλικὴ πεδιάς ἀποσυρθεῖσας τῆς θαλάσσης ἦτο κεκαλυμμένη ὑπὸ ἄμμου;

Τέλος πάντων κακῶς ἔχοντες ἐφθάσαμεν εἰς Ἀγιάνα καὶ ἐκεῖθεν ἐν μέσῳ τοῦ σκότους διὰ σκολιάς καὶ ἀβάτου σχεδὸν ἀτραποῦ διευθύνθημεν περὶ εἰς τὴν ἐν Ῥετσίαν Μοῦνην τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ὅπου ἐκοιμήθη μὲ ὄχι τόσον εὐαρέστους ἐντυπώσεις.

Ἄλλὰ τῆ ἐπαύριον ὅτε ἐξελθὼν τῆς μονῆς ἐστρεψά τὸ βλέμμα πρὸς τὰ περὶ τοπία, ἐλησμόνησα καὶ τοὺς κόπους τῆς ὁδοπορίας καὶ εἶ τι ἄλλο δυσάρεστον καὶ ἀνικρὸν καὶ ἀκορέστως ἐνετύφθησα εἰς τὴν ἐκ τοῦ πανοράματος ἐκείνου ἠδονήν.

Ἀπερίγραπτος εἶναι ἡ φυσικὴ καλλονὴ τῶν ὑπαιρέων ἐκείνων τῆς Ὀσσης. Ἀφ' ἐνὸς μὲν ὅσω φθάνει ἡ ὄρασις βλέπεις τὴν ἀπέναντί σου κοιλάδα κατὰ φύσιν ὑπὸ πικνοδαπῶν καὶ ποικιλοσχημῶν δένδρων, παρὰ τὰς ἱεράς δρυὸς στοιχίους πολλαπλοῦς μωρεῶν καὶ παραταξίαις λευκῶν καὶ λεπτοκαρυῶν δάση καὶ γιγαντικαῖς πλατάνους, ἐν τῷ μετὰ δὲ λειμῶνας καὶ κελαρυζοντας ρύακας. Ἀνωθεν δὲ τῆς κοιλάδος τὸ χωρίον Ῥετσίαν τοῦ ὁποίου οἱ οἰκίσκοι εἶναι κτεσπαρ-

⁽¹⁾ Ὁ Ν. Γεωργιάδης ἐν τῇ Θεσσαλίᾳ αὐτοῦ ἀποβεβχόμενος τὴν γνώμην ἀλλοδαπῶν περιηγητῶν λέγει ὅτι οἱ γήλοφοι οὗτοι, ὡς ἐκ γενομένων ἀνασκαφῶν ἀπεδείχθη, ἴσαν ἀρχαῖοι τύμβοι καὶ ὅτι ὁ νεκρικός θάλαμος κεῖται ὑπὸ τῆν ἐπιπέδων· ὥστε ἂν ἡ ἀνασκαφὴ περιορ. θῆ μὲχρι τῆς ἐπιφανείας οὐδὲν ἀνευρίσκειται.

μένοι μετὰ βράχων καὶ δένδρων εἰς ὕψη ἐνιαχοῦ δυσθεώρητα. Ἐν μέσῳ τοῦ χωρίου τούτου κατοικεῖ καὶ ὁ βουλευτὴς Βύθ. Βατζιάς, ὅστις ἔτυχε νὰ λείπῃ καθ' ἣν ὥραν μετέβημεν εἰς τὴν οἰκίαν του ἀπῆγε στὸ μανδρὶ κομμᾶτι νὰ ζεσκάσῃ μᾶς εἶπον, καὶ τὸν ἐφθόνησα αἰσθανθεῖς πόσον εὐχάριστος εἶναι ὁ ἀγροτικός καὶ λιτός ἐκεῖνος βίος!

Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὅποιον δὲν δύναμαι νὰ ἐνοήσω εἶναι διατὶ ἐκτίσθη τὸ χωρίον αὐτὸ παρὰ τὴν κοίτην ὀρητικοῦ χειμάρρου. Μή τοι ἀπολαμβάνουσι ἐκ τῆς γεινιάσεως αὐτοῦ καμμίαν ὠφέλειαν οἱ κάτοικοι; ὄχι, διότι τὸ μὲν θέρος βλέπουσι μόνον τὴν ξηρὰν αὐτοῦ κοίτην καὶ προσβάλλονται ἀπὸ τὰς πυρετώδεις ἀναθυμιάσεις τῶν ἐνιαχοῦ λιμναζόντων ὑδάτων, τὸν δὲ χειμῶνα κινδυνεύουσι νὰ πνιγῶσιν ἀπὸ τὰς αἰφνιδίως ἐπερχομένης πλημμύρας ἢ νὰ καταπληκωθῶσιν αὐτοὶ καὶ αἱ κατοικίαι των ἀπὸ τοὺς ὄγκοιθους, τοὺς ὁποίους ἐκσπενδονίζει ἡ κατακυλίαι τὸ ἀκατάσχετον αὐτοῦ βεῦμα. Ὅπερ καὶ συνέβη πρὸ ὀλίγων μηνῶν. Κατέσκαψε τὴν μικρὰν τοῦ χωρίου πλατεῖαν, ἐξεροίλωσεν εὐμεγέθεις λεύκας, ἐξεθεμελίωσε τινὰς οἰκίας καὶ ἐνέπλησε τὰ πάντα ἄμμου καὶ ὄγκωδων βράχων.

Κατοικῶ ἐντὸς μοναστηρίου· ἀλλ' εὐτυχῶς δὲν ὑπάρχουσι ἐκεῖ καλόγηροι· εἶναι μία ἀπὸ τὰς διαλυθεῖσας μονὰς καὶ ἀνήκει εἰς τὴν κοινότητα Ἀγιάνας, ἧτις καὶ ἐξεμίσθωσεν αὐτὴν εἰς τὸν φίλον μου Βεζάνον, παραιτήσαντα τὴν καθηγεσίαν καὶ ἀσχολούμενον τῶρα εἰς τὴν σκωληκοτροφίαν. Ὅλα τὰ κελιά τῶν μοναχῶν ἀρρένων τε καὶ θηλέων (διότι ἡ μονὴ αὕτη περιέκλειεν ἀμφότερα τὰ γένη, ὡς ἐξαγεται ἐκ τῆς κατωτέρω ἐπιγραφῆς) μετεβλήθησαν ὑπ' αὐτοῦ εἰς σκωληκοτροφεία.

Ἐν μέσῳ τῆς αὐτῆς τοῦ μοναστηρίου κεῖται ναῖσκος χθαμαλὸς σκοτεινότητος καὶ ὑγρασίας ἐμπλεως· τούτου τὰς εἰκόνας θελήσας νὰ περιεργασθῶ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, παρετήρησα ὅτι τὸ τέμπλον ἦτο ὅλον ἐκ ξύλου ἐντέχνως τετρανευμένον καὶ μετὰ τινος μάλιστα φιλοκαλίας, ἐξετάζων δὲ μετὰ προσοχῆς ἀνέγνωσα τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν κάτωθεν αὐτοῦ ἐπὶ στενοῦ διαζώματος ἀναγεγλυμμένην.

(Α) α Κωνσταντῖος καὶ Δημήτριος τρυποζυλίδες (1) 1794 ἀψῆδ' χωρὰ Νιβολιανῆ. Διὰ συνδρομῆς καὶ ἐξόδο Παπα Ἀνατόλιος καὶ Παπα Ἰσικίος καὶ ἡ Μαγδαληνῆ 1794 Δεκεμβρίου 20.

Δὲν φαίνεται ἐξ ἄλλης ἐπιγραφῆς καὶ αἱ τοιχογραφίαι τοῦ ναοῦ εἶναι τῆς αὐτῆς ἐποχῆς ἢ παλαιότεραι, οὔτε τὸ ὄνομα σημειοῦται τοῦ ζωγράφου, ὅστις θελήσας νὰ παραστήσῃ τὴν Πα-

⁽¹⁾ Σημειωτέα ἡ λέξις τρυποζυλῆς ἀντὶ τοῦ ξυλογόφου· ἢ δὲ Μαγδαληνῆ, καθὼς μ' ἐπισημύρησεν ὁ κ. Βατζιάς, ἐν ἑκ τῶν συμμοναζουσῶν καλογραφῶν.

ναγίαν θηλάζουσαν τὸν Ἰησοῦν, ἀλλὰ καὶ αἰδούμενος ἴσως ν' ἀπεικονίσῃ τὰ πράγματα κατὰ τὰς φυσικὰς αὐτῶν διαστάσεις, παρενέβαλε παρὰ τὸν τράχηλον τῆς Παναγίας μικρὸν μαστάριον ἐπίμηκες, ἐγγιζόν τὰ χεῖλη τοῦ καθημένου βρέφους.

Ἀναδιφῆσας δὲ ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ, ἀνεκάλυψα ἐπὶ τῶν λευκῶν φύλλων σκωληκοβρώτων τινων λειτουργικῶν βιβλίων τὰς ἐπομένους σημειώσεις. Ἐπὶ τοῦ πρώτου λευκοῦ φύλλου Μηναίου τοῦ 1625.

(B) «Ἐν εἴη απωυ της ενσαρκου ηκωνομητας τω κηρηου ημων Ιησου Χρ. αχηη εν μηνη απρηληωυ εβαρησι τω θανατηκο ης την χωρα και ιπεθαναν ψηχες εως χηληη και των αυτων χρωων επακτησαν η κλεπτης την σελητηζηανη(1) και ηταν και ο παπανηκολας ο μηκρος ηκη φευγατως και των επηραν και των επηγαν στω βουνη και τον εσκενηψαν (2) και εφηγεν απο τα χερηα τος και ηλθεν ης την χωραν απωθανεν εν μηνη ηωληηου ης της ιγ'»

Ἐπὶ τοῦ ἐξωφύλλου καὶ μεταξύ τῶν στοιχείων εὐχολογίου ὡς ἐν ληξιαρχικῷ βιβλίῳ εἰσὶν ἐγγεγραμμένα αἰ ἐν τῷ χωρίῳ γεννήσεις οὕτως

(Γ) «ενθημηση πως εγεννηθη υ λευμωνηα επη ετως αψις μηνη αβογούστου ις'»

(Δ) «ενθημησει πως εγεννηθη υ λενη επη ετως αψις μηνη μαυου ιζ'

Μεταξὺ δὲ αὐτῶν καὶ τόδε

(E) «θημηση ἀφωτης ερηξε τω κακω τω νερω κε επηρε το μηλω του αγηου γεωργηου και το σπητη του παπα επη ετως χηληως πεντακωσθως 738 εν μηνη δεκεμβρηω»

Ἐντὸς ἐτέρου Μηναίου

(ς) «ενθημησης ποτε εριζοι στακτι (3) απριλιου μινος θ αψμβ ημερα παρασκηθι.»

Ἐπὶ τοῦ λευκοῦ φύλλου ἐτέρου Μηναίου

(Z) «1795 απριλιου 8 ἐνήμησις οταν ἱρθαμεν εἰς τὴν Ραιτζήανιν και των ἄγιον Χακαλαμπον (4) εἶταν θανατηκὸ περησὸ εἶταν καὶ εἰς ἄγιαν ἐκαθίσκαμεν μέρης 35.

Παπα ιερώθεος και παπα ἀνατόλιος»

(*Ἐπειτα συνίχθεια)

Θ. Ν. ΦΙΛΑΔΕΦΕΥΣ

(1) Σελίτζιανη χωρίον ὄρεινόν ὑπεράνω τῆς Ρετσάνης κείμενον 1 1/2 ὥραν μακρὰν.

(2) Σκεντζεῶω λ. τουρκικὴ = βασανίζω

(3) Τὸ φαινόμενον τοῦτο ἐπιβεβαιουῦται καὶ δι' ἐτέρας σημειώσεις, ὡς ἐν οἰκίῳ τόπῳ γενήσεται ὄψλον

(4) Μὲ τὸν ἄγιον Χαράλαμπον ἐνοσοῦνται τὰ λείψανα αὐτοῦ, ἅτινα εἶχον τὴν δύναμιν, ὡς καὶ τὰ λείψανα ὄλων τῶν ἄλλων ἁγίων, νὰ καθαρῶσι καὶ ἀγιάζωσι τὰ πανουκλιζήμενα κατὰ τὴν συνήθη φράσιν) μέρη.

Ο ΑΠΟΧΩΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΝΑΥΤΗ

Παίρνει σιγὰ τ' ἀγέρι.
"Ἐνα φιλι' ἀκόμα!
Στὸν κόσμον ποῖός τὸ ξέρει,
ἂν τὸ γλυκὸ σου στόμα
θενὰ ξαναφιλήσω πιά;
Γλυκειά μ' ἀγάπη ἔχε 'γειά!

"Ἐνα φιλι' ἀκόμη,
ἕνα φιλι' καὶ πάλι!
"Ἀπ' τὴν παλιὰ σου γνώμη
κανεῖς νὰ μὴ σὲ βγάλῃ.
Μὴ μὲ ξεχνᾷς 'ς τὴν ξενιτειά.
Γλυκειά μ' ἀγάπη ἔχε 'γειά!

Εἶν' ἡ ζωὴ μ' ἀγῶνας
μὲ τὴν ἀνεμοζάλη.
Εἶμ' ἄχαρις χειμῶνας,
σύ, τ' ἄστρο ποῦ προβάλλει
σὺν τῇ γλυκειᾷ παρηγορίᾳ
'ς τὴ σκοτεινιά μου. "Ἐχε 'γειά!

Λαμπρό 'νε νὰ θυμᾶσαι
'ς τῆς σκοτεινιάς σου ὥραις
πιστὰ πῶς ἀγαπᾶσαι.
Καὶ πῶς σὲ τόσας ἡμέρας
καὶ θάλασσας ζῆ μιὰ καρδιά
γιὰ σένα μόνον. "Ἐχε 'γειά!

Τί ἂν βογκᾷ τὸ κύμα
καὶ ὁ βορηῆς φρονιάζῃ,
κ' ἡ θάλασσα 'νε μνήμα
κι' ἀγέρας σκοτεινιάζῃ;
Γαλήνη θάχω 'ς τὴν καρδιά,
ἂν μὲ θυμᾶσαι. "Ἐχε 'γειά!

"Ἄν ὅμως μὲ ξεχάσῃς,
ἄς μὴ γυρίσω πίσω,
ἀνάμεσα θάλασσης
τὰ μάτια μου ἄς κλείσω,
πῶν νὰ τὸ μάθω. "Ἐχε 'γειά!
Ποῖός ξέρει ἂν σὲ ἴδω πιά;

ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗΣ ΠΡΟΒΕΛΓΙΟΣ.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

Αἱ μικραὶ ἀρεταὶ δὲν ἐκθαμβώνουν, ἀλλ' ἀρωματίζουν εἶνε τὰ ἴα τῆς ψυχῆς.

* Ὑπάρχουσι σελίδες τοῦ βίου, τὰς ὁποίας ὅλα τὰ δάκρυα ἡμῶν δὲν ἀρκοῦσι νὰ ἐκπλύνωσιν.

* Ὁ Λουκοῦργος κατέστησε τοὺς Λακεδαιμονίους ἴσους, ὅπως ἡ καταιγὶς καθιστᾷ ἴσους τοὺς ναυαγούς.

* Μεγάλῃ γαλήνῃ καὶ ἀμεροληψία εἶνε ἀνεπιτήδεια πρὸς πολιτικὴν ἐνέργειαν· οἱ φιλόσοφοι συμβουλεύουσι τὰς μεταρρυθμίσεις, ἀλλὰ πραγματοποιοῦσιν αὐτὰς οἱ λαλοῦντες πρὸς τὸ πλῆθος.

* Ὁ προσδοκῶν τι ἐν προσεχῇ μέλλοντι οὐδὲν πράττει, οὐδὲν ἀπολαμβάνει.

Η ΜΟΝΟΜΑΧΙΑ

Κοινωνικὴ εἰκὼν.

ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΤΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΣ

Ὁ Κοκορῆκος εἶνε νεανίης εἰκοσιπέντε ἐτῶν κομψὸς καὶ κλοκακωμένος. Ἐχει θέσιν ὑπαλλήλου ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν ἐξωτερικῶν καὶ τὰ ἀπαραίτητα προσόντα μέλλοντος διπλωμάτου: συλλαβίζει γαλλικὰ, ἱππεύει ἤσυχρα ἄλογα, χορεύει καλὰ καὶ δίνει ἀπταιστος τὸν λαϊμοδέτην του. Ἐν μόνον τοῦ λείπει διὰ νὰ εἶνε τέλειος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου, σωστός ἱππότης: μία μονομαχία.

Ἡ τύχη δὲν ἀφίνει ἀπροστατεύτους τοὺς ἀξίους προστασίας· ὅ,τι ἐζήτει ὁ Κοκορῆκος τὸ ἔφερον αὐτῇ. "Ὅχι βέβαια ὅπως αὐτὸς ἐπεθύμει, ἀλλὰ τέλος πάντων... Ἐνῶ εἰσῆρχετο ὁ νεαρὸς διπλωμάτης εἰς ζαχαροπλαστεῖον ἀφρημένους, ἐπάτησε τὸν πόδα μίᾳ κυρίας τόσο δυνάτῃ, ὥστε ἐκείνη ἐφώνησεν, ὁ δὲ συνοδεύων αὐτὴν κύριος χωρὶς νὰ χάσῃ κειρὸν ἔδωκεν εἰς τὸν νεανίαν ἐν ῥάπισμα συνοδεύων μὲ ὕβριν καὶ τὸν ὤθησεν ἐξω τῆς θύρας, πρὶν ἐκεῖνος προθᾶσῃ νὰ εἴπῃ ἢ νὰ πράξῃ τι.

"Ὅταν συνῆλθεν ἦτο εἰς τὸν δρόμον ἔτρεξε καὶ εὔρε δύο φίλους τοῦ ἀνθυπολοχαγούς καὶ τοὺς ἔστειλε νὰ ζητήσουν ἱκανοποίησιν ἀπὸ τὸν κύριον αὐτόν. Συνεζητήθη τὸ περὶ ἐκλογῆς τῶν ὄπλων ζήτημα· δὲν συνεφώνησαν ὅμως μετὰ τῶν μαρτύρων τοῦ ἀντιπάλου. Ἐπὶ τέλος ἐζητήθη ἀμοιβαίως συγγνώμη καὶ ἡ μονομαχία ἐτελείωσεν ἕως ἐδῶ.

ΤΗΝ ΕΠΙΛΥΣΙΝ

Θριαμβευτικὴ εἴσοδος τοῦ Κοκορῆκου εἰς τὸ Ὑπουργεῖον. Δὲν ὀμιλεῖ εἰς κανένα· ἔχει τὸ ὄρος ἐπησχολημένον· ἐλαφρὰ ὠχρότης καλύπτει τὴν μορφήν του.

Εἰς συνάδελφον ἐρωτᾷ:

— Λοιπὸν, μονομαχία;

"Ἐτερος:

— Πῆς μὰς τα δά!

Ὁ κ. Κοκορῆκος μὲ μικρὰν συγίνησιν:

— Κύριε, αὐτὰ τὰ δείγματα τοῦ ἐνδιαφέροντος μὲ συγκινοῦν βαθύτατα. Εὐτυχῶς ὅλα ἐτελείωσαν...

— Πῶς;

— Τὴν στιγμὴν ποῦ ἤμεθα ἔτοιμοι νὰ ἀναβῶμε 'ς τὴν ἀμάξαν— εἴχαμεν ἕρση τὸπον τὴν Πικροδάφνην— ἐξάρνα ὁ ἀντίπαλός μου στέλλει καὶ μοῦ ζητεῖ συγγνώμην. Ἐκατέλαθεν ὅτι δὲν ἐπαίξα καὶ τὰ ἐχρειασθήκη. Δὲν ἐπέμεινα— εἶνε οἰκογενειαρχῆς ὁ ἄνθρωπος! (Ἐξέρχεται).

Οἱ Ὑπάλληλοι. Καλὰ τὰ καταφέρε! — Δὲν τὸν ἐνόμιζα τόσο! — Εἶχε δίκαιον! — Ὅπως δῆποτε εἶνε ἱκανοποιημένος μὲ τὸ παραπάνω.

ΜΕΤΑ ΕΝΑ ΜΗΝΑ

Ὁ Κοκορῆκος συναντᾷ καθ' ὁδὸν ἕνα συμπολίτην τοῦ τὸν ὁποῖον ἀπὸ δύο ἐτῶν δὲν ἔχει ἰδῆ:
— Μπα, πότε ἦλθες 'ς τὰς Ἀθήνας;
— Αὐτὰς τὰς ἡμέρας. Σὺ πῶς περνᾷς ἐδῶ;
— Τώρα καλὰ· τὸν περασμένον μῆνα μόνον εἶχα κᾶτι ἱστορίας...

— Τί;

— Παρ' ὀλίγον νὰ χάσω τὴν ζωὴν μου.

— Μίλα καλὰ! Πῶς; ἀρρώστησες; ...

— "Ὅχι ἀδελφέ. Ξέρεις, πάντοτε ἤμου ἔτσι κᾶπως ζωηρός... Ἐνας αὐθάδης... μ' ἐσπρωξεν ὀλίγον. Τοῦ δίδω ἕνα μπάτσο. Κᾶτι μουρμουρίζει τὸν προσκαλῶ εἰς μονομαχίαν. Πηγαίνομεν εἰς τὴν Πικροδάφνην πρῶτῃ πρῶτῇ, σταυρώνομεν τὰ σπαθιά... Ἐξάρνα ὁ ἀντίπαλός μου χάνει τὸ χροῶμα του καὶ λιγοθυμᾷ. Ὑστερα ἀπ' αὐτό, ποῦ μονομαχία πλέον! Μοῦ ἐζήτησεν ἐγγράφως συγγνώμην καὶ πάει 'ς τὴ δουλειά του.

— Περιφρημα τὰ καταφέρες, διαβολόπαιδο!

ΜΕΤΑ ΕΝ ΕΤΟΣ

Ἐν ἐσπερίδι ὁ Κοκορῆκος συνομιλεῖ μεθ' ἐνὸς κυρίου σεβαστοῦ.

Ὁ ΚΥΡΙΟΣ.— Ἐδιαβάσατε τὰς σημερινὰς ἐφημερίδας;

— Ἐρρηξα μίαν ματιά.

— Εἶδατε τὰ τῆς μονομαχίας; ...

— Γιὰ τοὺς δύο ἀξιωματικούς εἰς τὸ Γουδί;

— Ναι!... Μὰ ἐπὶ τέλος πότε θὰ παύσῃ αὐτὸ τὸ βάρβαρον ἔθιμον...

— Ποτὲ δὲν θὰ παύσῃ· εἶνε περιστάσεις...
— Σεῖς τόσο νέος, καὶ εὐρεθήκατε εἰς τριαύτας περιστάσεις;

— Μιὰ φορὰ δηλαδὴ...

Ὁ ΚΥΡΙΟΣ ἀνυπομονῶς.— Καὶ...

— Εἰς τὸν δεύτερον σπαθισμὸν ἐπέταξα τὸ σπαθί ἀπὸ τὰ χεῖρα τοῦ ἀντιπάλου μου. Ἡθέλησα νὰ ξαναρχίσωμεν πάλιν, ἀλλὰ οἱ μάρτυρες μὲ ἐμπόδισαν— δυστυχῶς!

— Καὶ ἔκαμν πολὺ καλὰ, πολὺ καλὰ. "ὦ, αὐτὴ ἡ νεότης, αὐτὴ ἡ νεότης!...

ΜΕΤΑ ΤΡΙΑ ΕΤΗ

Ὁ πρόξενος Κοκορῆκος γευματίζει παρὰ τῷ μέλλοντι πενθερῷ του. Κατὰ τὰ ἐπιδόρπια ἡ συδιάλεξις καθίσταται ζωηρότερη.

Ὁ Πενθερος.— Ἐλα, λέγε μου λοιπὸν τώρα, κύριε γαμβρέ μου, εἶνε ἀλήθεια ὅσα ἔχω ἀκούσῃ γιὰ σένα...

— Καὶ τί ἀκούσατε;

— Κᾶτι ζωηρότητες, κᾶτι κυνηγᾶδες φαίνεται πῶς ἄλλοτε δὲν ἦσαν πολὺ φρόνιμος.

— Ἐγώ; καλέ, τί λέτε;

— Ἐλα, ἔλα· κ' ἐκεῖνος ποῦ μοῦ τὰ εἶπεν εἶνε πολὺ ἀξιοπistos.

— Ἀφοῦ τὰ ξέρετε λοιπὸν...

Η ΜΝΗΣΤΗ. — Είνε ἀλήθεια; Τὰ ὁμολογεῖς καὶ σύ;

— Μὴν ἀνησυχεῖς, νεανικαῖς τρέλλαις ἐπέ-
ρασαν τώρα.

Ο ΠΕΝΘΕΡΟΣ. — Ἐλα, ὑποκριτή. Πές μας τώρα,
εἰς ἐκείνην τὴν μονομαχίαν ποῦ ἐπληρώθηκες;

— Δὲν ἐπληρώθηκα τὸ ἐναντίον.

— Τότε ἐπληρώθηκα ὁ ἄλλος.

— Ναί, μικρὸν πρῶγμα, ἓνα ξέγδαρμα. Τὸν
ἐκτύπησα μὲ τὸν πρῶτον σπαθισμὸν... Δὲν μὰς
ἄφησαν νὰ ἐξάκολουθήσωμεν — δυστυχῶς!...
Θὰ τὸν ἐδιόρθωνα καλὰ!...

Η ΜΝΗΣΤΗ. — Ἐλπίζω πῶς εἰς τὸ ἐξῆς θὰ
λείψουν αὐτά.

Ο ΠΕΝΘΕΡΟΣ. — Κ' ἐγὼ δὲν ἐννοῶ ποτὲ νὰ
κάμω γαμβρὸν ἓνα μαχαίροβγάλτην.

— Μὴν ἀνησυχῆτε, ἀγαπητέ μου πενθερέ, καὶ
σύ φιλτάτη μου... Ἐνεὶς ἄνθρωπος πανδρεμμέ-
νος εἶνε κἄπως ψυχρότερος... ἐκτός ἂν ἡ ἀνάγκη...

Ο ΠΕΝΘΕΡΟΣ. — Καλέ, τί ἀνάγκη καὶ ξεανάγκη!
Κατ' ἰδίαν. — Ὁ φίλος δὲν χωρατεύει τὸ
λέει ἡ καρδιά του!

Η ΜΝΗΣΤΗ. — Αὐταὶ αἱ ἰδέαι, ὀριστικῶς νὰ
λείπουν εἰς τὸ ἐξῆς. Κατ' ἰδίαν. — Εἶνε γεν-
ναῖος πῶς μ' ἀρέσει γενναῖος ἄνδρας!

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΗΝΑ ΤΟΥ ΜΕΛΙΤΟΣ

— Λοιπὸν, Ἐλένη μου, ἦτον ἓνα πρῶτ' ἀνοι-
ξιατικὸ ὅπως σήμερον.

— Μὲ τετοῖον καιρὸ νὰ πάη κανεὶς νὰ μα-
χαιρωθῆ, τί ἀνοησία!

— Πρῶτη σπαθιά, δευτέρα, τρίτη καὶ τελευ-
ταία, πέφτει κάτω μὲ τὸ κεφάλι λουσιμένο εἰς
τὸ αἷμα.

ΕΛΕΝΗ ἔντρομος. — Τί λές! Μὰ ἄλλοτε μὰς
εἶπες πῶς ἐτελείωσα μόνον μὲ μικρὸν ξέγδαρμα.

— Ἐπίτηδες γιὰ νὰ μὴν τρομάξω τὸν πα-
τέρα σου.

— Μαχαίρα!

— Ἀγγελέ μου!

ΕΝ ΗΛΙΚΙΑ ΕΞΗΚΟΝΤΑ ΕΤΩΝ

— Αἰ, κύριε ἀνεψιέ μου, δὲν γνωρίζεις ἐσὺ
τὰς συνεπειὰς μιᾶς μονομαχίας!... ἐγὼ τὰς ἐγνώ-
ρισκα, ἐγὼ!... Εἶχα δίκαιον καὶ ὅμως... Αὐτὴ ἡ
τύχης ἐφραμάκωσεν ὅλην μου τὴν ζωὴν. Νὰ σκο-
τώσῃ κανεὶς ἄνθρωπον!... Φρικτὸν, οὐφ!... Δὲν
θὰ μονομαχήσῃς ποτέ σου τὸ ἀπαγορευθῆ. Ὅχι,
ὄχι! μὴ πάθῃς ὅτι ἐγὼ... μὴ γείνης φονιάς!...

ΕΚ ΤΟΥ ΕΠΙΤΑΦΙΟΥ ΛΟΓΟΥ

Κύριοι! Ὁ φίλος εἰς ἃν ἀποδίδομεν τὰς ὑστά-
τας νεκρικὰς τιμὰς, καθ' ὅλον του τὸν βίον ὑπῆρ-
ξεν ἐντιμος καὶ ἀγαθὸς πολίτης. Ἀλλὰ τοῦτο
δὲν σημαίνει ὅτι ἐστερεῖτο καρδίας θερμῆς καὶ
θαρραλέας. Εἰς περίστασιν καθ' ἣν ὤφειλε νὰ
περιφρουρήσῃ τὴν τιμὴν του ἀπέδειξεν αὐτὸ,
σχῶν μάλιστα τὴν ἀτυχίαν νὰ θανατώσῃ τὸν

ὄριστὴν αὐτοῦ. Ἀλλὰ παρέλθωμεν τοιαύτας
τραγικὰς ἀναμνήσεις... Αἰωνία σου ἡ μνήμη,
ἀγαθέ, ἐντιμε, ἀνδρεῖτε Κοκορήκε!

Μιμησις.

Δε.

ΛΗΣΜΟΝΗΘΕΙΣΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ

Ἐπὶ τὸν τίτλον τοῦτον ἀρχόμεθα ἀναδημοσιεύοντες ἐκά-
στοτε ἐν τῇ Ἐστία ἄξια λόγου δημοσιεύματα περὶ ἡ ἔμμε-
τρα, ἅτινα διὰ τῆς παρελεύσεως τοῦ χρόνου κατέστησαν
νῦν δυσεύρετα ἢ ἐκ τοῦ τρόπου τῆς πρώτης δημοσιεύσεως
δὲν διεδόθησαν ἐπαρκῶς ἢ τὸ ἐπίκαιρον καθιστᾶ ἐνδιαφέ-
ρουσαν τὴν ἐκ νέου ἀνάγνωσιν αὐτῶν. Κατωτέρω δημοσιεύο-
μεν πρώτας σήμερον ἐπὶ τῇ ἑκατοστῇ ἐπετειῷ τῆς ἀλώ-
σεως τῆς Βασιλῆως τὰς περὶ τοῦ σημαντικωτάτου ἱστο-
ρικοῦ συμβάντος σελίδας ἐκ τῆς Ἱστορίας τῆς Γαλλικῆς Ἐ-
παναστάσεως τοῦ Μινιέ, ἣν μετέφρασεν ὁ Ε. Σίμος.

Η ΑΛΩΣΙΣ ΤΗΣ ΒΑΣΤΙΛΛΗΣ

3/14 Ἰουλίου 1789

Τὴν ἐπαύριον, ὁ λαὸς, ἐπειδὴ τὴν προηγουμένην
ἡμέραν δὲν εὔρεν ὄπλα, ἦλθε πάλιν ἀπὸ πρωίας ζη-
τῶν αὐτὰ παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς, παραπονούμενος καὶ
ἐπιπλήττων αὐτὴν διὰ τὰς χθεσινὰς ἀρνήσεις καὶ
προφάσεις τῆς. Ἡ ἐπιτροπὴ εἶχε διατάξῃ νὰ γίνω-
σιν ἐπιμελεῖς ἐρευνᾶν, ἀλλ' εἰς μάτην ἀπὸ Σιαρλε-
δὶλ δὲν ἦλθον, εἰς τοὺς Κερτοζίνους δὲν εὔρεθησαν,
καὶ τὸ ὄπλοστάσιον αὐτὸ ἦτο παντάπασιν κενόν.

Ὁ λαὸς, ὅστις δὲν ἀνεχαίριζε τὴν ἡμέραν ἐκεί-
νην, ἀπὸ καμμίαν πρόφασιν, καὶ εἶτι μᾶλλον ἐπίθετο
περὶ τῆς προδοσίας, διευθύνετο ἀγγελῶν εἰς τὸν οἶ-
κον τῶν Ἀπομάχων, ὅπου πολλὰ ὄπλα ἐφυλάσσοντο.
Χωρὶς παντάπασιν νὰ φοβηθῆ τὰ εἰς τὸ Ἄρειον πε-
δίον σταθμεύοντα στρατεύματα, εἰσῆλθεν εἰς τὸ ῥη-
θὲν κατάστημα, καίτοι πολλὰ ἐναντιωθέντος εἰς τοῦ-
τοῦ διευθυντοῦ αὐτοῦ Σομπρόλλιε, καὶ, εὐρῶν εἰ-
κοσιοκτὼ χιλιάδας τουφεκίων, κεκρυμμένων ἐντὸς τῶν
ὑπογείων, ἔλαθε καὶ αὐτὰ, καὶ ὅσα ἄλλα ὄπλα εὔρε,
μαχαίρας, ξίφη, καννόνια καὶ ἔφεραν αὐτὰ ὡς εἰς θρί-
αμβον. Τὰ καννόνια ἔστησεν εἰς τὰς εἰσόδους τῶν προ-
αστείων, εἰς τὸ φρούριον τοῦ Κεραμικοῦ, ἐπὶ τῶν
κρηπίδων, ἐπὶ τῶν γαφυρῶν, πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς
πρωτεύουσας κατὰ τῆς εἰσβολῆς τῶν στρατευμάτων,
ἦτις ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν ἀνεμένετο.

Τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ἀπὸ πρωίας διεσπάρη τῆς εἰ-
βολῆς τῆς ταραχῆς ἢ ταραχῆς, διότι ἐρημίση ὅτι τὰ εἰς
τὸν Ἅγιον Διονύσιον συντάγματα ἦσαν εἰς κίνησιν,
καὶ ὅτι τὰ καννόνια τῆς Βασιλῆως ἐσημάδευαν τὴν
ὁδὸν τοῦ Ἅγιου Ἀντωνίου. Ἡ ἐπιτροπὴ ἔστειλεν
ἀμέσως νὰ πληροφορηθῆ περὶ τοῦτου, διώρισεν πολί-
τας νὰ φυλάττωσι κατὰ τὸ μέρος τοῦτο τῆς πόλεως,
καὶ, ἀποστείλασα πρεσβεῖαν εἰς τὸν φρούραρχον τῆς
Βασιλῆως, παρεκίνησε αὐτὸν ν' ἀποσύρῃ ἐκεῖθεν τὰ
καννόνια, καὶ ν' ἀπέχη ἀπὸ πᾶσαν ἐχθρικήν πρᾶξιν.
Ἡ ταραχὴ ἐκείνη, ὁ φόβος τὸν ὅποιον ἐπροξένοι τὸ
ῥηθὲν φρούριον, τὸ μῖσος κατὰ τῶν καταχρηστικῶν τὰς
ὁποίας αὐτὸ ἐπροστάτευεν, ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ κατα-
ληφθῆ θέσις τοσοῦτον ὀχυρὰ, καὶ νὰ μὴ ἀφεθῆ πλέον
εἰς τοὺς ἐχθροὺς ἐν κερῶν στάσεως, ὅλα ταῦτα διευ-
θύναν πρὸς τὸ μέρος τοῦτο τὴν προσοχὴν τοῦ λαοῦ.
Ἀπὸ τῆς ἐνάτης ὥρας π. μ. μέχρι τῆς δευτέρας
μ. μ. ἐν καὶ μόνον σύνθημα ἤκούετο ἀπὸ περᾶτων
ἔως περᾶτων τῆς πόλεως· εἰς τὴν Βαστίλλη.

λ ἡ ν ! εἰς τὴν Βαστίλλη ν ! Οἱ πολῖται
ἔτρεχαν ἐκείσε ἀπὸ τὰς ἐνορίας ὅλας τῶν Παρισίων,
συσσωματωμένοι καὶ ὀπλισμένοι μὲ τουφεκία, μὲ κον-
τάρια καὶ μὲ σπαθία. Πληθὸς ἀμετρον λαοῦ περι-
κύκλωσε τὸ ῥηθὲν φρούριον, τοῦ ὁποίου οἱ φρουροὶ
ἦσαν ἤδη εἰς τὰς θέσεις των, καὶ αἱ γέφυραι σιγω-
μένοι, ὡς εἰς καιρὸν πολέμου.

Τότε εἰς τῶν ἀντιπροσώπων, ἐκ τοῦ τμήματος τοῦ
Ἅγιου Λουδοβίκου τῶν Ἀγρῶν, Τουριὼ Λαροζιέρ
ὀνομαζόμενος, ἐζήτησε νὰ λαλήσῃ μετὰ τοῦ φρου-
ράρχου Δελωναί· ἔλθων δὲ ἐνώπιον αὐτοῦ, τὸν πα-
ρήγγειλε ν' ἀλλάξῃ τὴν διεύθυνσιν τῶν καννόνιων του.
Ὁ φρούραρχος ἀπεκρίθη ὅτι τὰ καννόνια ἀνέκαθεν ἦ-
σαν ἐπὶ τῶν πύργων, καὶ ὅτι δὲν ἦτο εἰς τὴν ἐξου-
σίαν του νὰ τὰ καταβάσῃ· ὅτι μολαταῦτα, πληρο-
φορηθεὶς περὶ τῆς ὑποφίας τῶν πολιτῶν, τὰ ἔσυρεν
ἐντὸς ὀλίγα βήματα, καὶ τὰ περμερίσεν ἀπὸ τὰς
θυρίδας. Μετὰ πολλὰς δυσκολίας ὁ Τουριὼ κατώρ-
θωσε νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὰ ἐνδότερα, καὶ νὰ ἐξετάσῃ
ἂν ἡ κατάσταση τοῦ φρουρίου ἦτο τριαυτὴ, ὥστε ἡ
πόλις δὲν εἶχε τί νὰ φοβηθῆ, καθὼς ἔλεγεν ὁ φρου-
ράρχος. Προχωρῶν λοιπὸν, εὔρε τρία καννόνια στη-
μένα κατὰ τῶν ἀπέναντι μεγάλων ὁδῶν, καὶ ἔτοιμα
ὄντα νὰ σαρώσωσιν ὅλους ὅσοι ἤθελον ἐπιχειρήσῃ
τὴν ἔξοδον. Τεσσαράκοντα περίπου Ἑλβετοὶ καὶ ὀ-
γδοήκοντα ἀπόμαχοι ἀπέτελουν τὴν ἑνοπλίον φρουρὰν·
ὁ Τουριὼ προσεκάλεσεν αὐτοὺς, καθὼς καὶ τοὺς ἐπι-
τελεῖς τοῦ φρουρίου, ἐν ὀνόματι τῆς τιμῆς καὶ τῆς
πατρίδος, νὰ μὴ φανῶσιν ἐχθροὶ τοῦ λαοῦ· ὤμοσαν
οὗτοι ὅλοι, καὶ ἀξιοματικῶς καὶ στρατιωτικῶς, νὰ μὴ
κινήσωσι τὰ ὄπλα ἂν οἱ ἐξῆθεν δὲν τοὺς προσά-
λωσι· μετὰ ταῦτα, ὁ Τουριὼ ἀνέβη εἰς τοὺς πύργους,
καὶ ἐκεῖθεν εἶδε πληθὸς ἀμετρον λαοῦ, τρέχον παν-
ταχῶθεν, καὶ τοὺς κατοίκους ὅλους τοῦ προαστείου
τοῦ Ἅγιου Ἀντωνίου ἐρχομένους ἀγγελῶν. Ἐν τού-
τοις, ὁ λαὸς ἐξῶ ἦτο ἀνήσυχος μὴ βλέπων αὐτὸν
νὰ ἐπιστρέψῃ, καὶ τὸν ἐρώναζεν, ἐκπέμπων μεγά-
λας κραυγᾶς· ἔβλιν λοιπὸν ὁ Τουριὼ νὰ τὸν ἡσυ-
χάσῃ, ἐράνη ἐπὶ τοῦ τεύχους, καὶ πολλὰί τότε χει-
ροκροτήσεις ἤκούσθησαν, ἰδίως ἀπὸ τὸν κήπον τοῦ
ὄπλοστασίου· καταβάς δὲ καὶ προσελθὼν εἰς τοὺς
οἰκίους, ἐκοινοποίησεν εἰς αὐτοὺς ὅσα εἶδεν, εἶπε καὶ
ἤκουσε, καὶ ἐκεῖθεν διευθύνθη εἰς τὴν ἐπιτροπὴν.

Ὁ λαὸς ἄνυπνός ὢν, ἐζήτησε νὰ παρα-
δοθῆ τὸ φρούριον· συγνάκις ἤκούοντο ἐκφωνούμενοι οἱ
ἐξῆς λόγοι: Τὴν Βαστίλλη ν ἡ θ ἑ λ ο μ ε ν !
θ ἑ λ ο μ ε ν τ ἡ ν Βαστίλλη ν ! Δύο τότε ἄν-
δρες, τολμηρότεροι τῶν ἄλλων, ἐξῆλθον διὰ μιᾶς
ἀπὸ τὸ πληθὸς, ὤρμησαν καθ' ἑνὸς τῶν φυλακείων,
καὶ ἐκτύπων μὲ ἀξίνας τὰς ἀλύσεις τῆς μεγάλης
γεφύρας. Οἱ στρατιῶται τοὺς ἐφώναζαν νὰ ὑποχωρή-
σωσιν, ἀπειλοῦντες ὅτι ἤθελαν πυροβολήσῃ κατ' αὐ-
τῶν· ἀλλ' ἐκεῖνοι ἠκολούθησαν καὶ πάλιν κτυπῶντες,
καὶ μετ' οὐ πολὺ ἐσύντριψαν τὰς ἀλύσεις, ἔρριψαν
κάτω τὴν γέφυραν, καὶ ὤρμησαν ἐπ' αὐτῆς μετὰ τοῦ
ὄχλου. Ὅτε ὅμως ἐπροχώρησαν καὶ πρὸς τὴν δευτέ-
ραν γέφυραν, θέλοντες νὰ πράξωσι τὸ αὐτὸ, ἡ φρου-
ρὰ πυροβολήσασα τοὺς ἐσχόρπισεν. Ἐν τούτοις ἐπα-
νέλαθον καὶ πάλιν τὴν ἔξοδον, καὶ ἐπὶ πολλὰς ὥρας,
ὅλοι αὐτῶν οἱ ἀγῶνες διευθύνοντο κατὰ τῆς δευτέρας
γεφύρας, εἰς τὴν ὁποίαν τὸ ἀκατάπαυστον πῦρ τοῦ

φρουρίου τοὺς ἠμπόδιζε νὰ πλησιάσωσι. Τότε ὁ λαὸς
μαινόμενος διὰ τὴν τοσοῦτον ἐπίμονον ἀντίστασιν,
ἐδοκίμασε νὰ συντρίψῃ τὰς θύρας μὲ τὰς ἀξίνας, καὶ
νὰ πυροπολήσῃ τὸ φυλακεῖον· ἀλλ' ἡ φρουρὰ ἐπυρο-
βόλησε σιδηρῶς, καὶ ἐπέφερε μεγίστην κατὰ τῶν ἐ-
φορησάντων θραυσίν, φονεύσασα ἢ πληγώσασα πολ-
λοὺς ἐξ αὐτῶν· ἐκεῖνοι δὲ τοσοῦτω μᾶλλον ἐπέμε-
ναν, καὶ, βοηθούμενοι ἀπὸ τὴν τόλμην δύο καρτεροψύ-
χων ἀνδρῶν, Ἠλία καὶ Οὐλὲν καλουμένων, καὶ
ἀρχηγῶν αὐτῶν ὄντων, ἠκολούθησαν μὲ μανίαν ἀκρά-
τητον τὴν πολιορκίαν.

Ἡ ἐπιτροπὴ ὅμως τοῦ δημαρχείου, θεωροῦσα
ὡς λίαν τολμηρὸν ἐπιχειρήμα τὴν πολιορκίαν τῆς
Βασιλῆως, εὕρισκετο εἰς μεγίστην ἀδημονίαν. Ἀλ-
λεπαλλήλους εἰδήσεις ἐλάμβανε περὶ τῶν ἐμπροσθεν
τοῦ φρουρίου γινομένων συμφορῶν, καὶ ἦτο μεταξύ
δύο κινδύνων, τοῦ στρατοῦ, ἂν ἤθελε νικήσῃ, καὶ τοῦ
ὄχλου ὅστις ἐζήτηε πολεμφοδία, θέλων νὰ ἐξακο-
λουήσῃ τὴν πολιορκίαν· καὶ ἐπειδὴ πολεμφοδία δὲν
εἶχε νὰ δώσῃ, κατηγορεῖτο ἐπὶ προδοσίᾳ. Δύο πρε-
σβεῖς εἶχεν ἤδη ἀποστείλα, παραγγέλουσα τὴν παύ-
σιν τοῦ πολέμου, καὶ προσκαλοῦσα τὸν φρούραρχον
νὰ ἀναθέσῃ τὴν φύλαξιν τοῦ φρουρίου εἰς πολίτας· ἐν
τῇ μέσῃ ὅμως τοῦ θορύβου ἐκείνου, τῶν κραυγῶν καὶ
τῶν πυροβολημάτων, κανεὶς δὲν τὰς ἤκουσεν· ἀπέστειλε
καὶ τρίτην πρεσβεῖαν μὲ τύμπανον καὶ μὲ σημαίαν,
ὥστε νὰ γνωρισθῆ εὐκολώτερον, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἐπέ-
στρεψεν ἀπρακτος, διότι κανὲν ἐκ τῶν διαμαχομένων
μερῶν δὲν ἠθέλησε ν' ἀκούσῃ τὰς προτάσεις τῆς. Ὅσα
καὶ ἂν ἐπραττεν ὅμως, καὶ ὅσην ἂν ἐδείκνυεν ἐνέρ-
γειαν ἢ εἰς τὸ δημαρχεῖον συνέλευσις, ἦτο πάντοτε
ἐκτεθειμένη εἰς τοῦ λαοῦ τὰς ὑποφίας. Κατὰ τοῦ πο-
λιτάρχου ἰδίως ὑπῆρχεν ἡ μεγαλητέρα δυσπιστία.—
Πολλάκις ἔλεγαν μὰς ἠπάτησεν ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς
σήμερον.— Προβάλλει, ἔλεγεν ἄλλος, ν' ἀνοιξώμεν
τάφρον, καὶ ὁ σκοπὸς του εἶναι, αὐτὸς μὲν νὰ κερδίσῃ
ἡμεῖς δὲ νὰ χάσωμεν καιρὸν.— Ἀδέφτη, ἐφώναξε
τότε γέροντες μεταξύ τοῦ πληθῶνος, τί κάμνομεν μὲ
τοὺς προδότας τούτους; προχωρεῖτε ἀκολουθεῖτέ με·
εἰς δύο ὥρας κυριεύομεν τὴν Βαστίλλη.

Μετὰ τεσσάρων ὥρῶν πολιορκίαν, ἦλθον αἱ γαλ-
λικαὶ φρουραὶ φέρουσαι καννόνια· καὶ οὕτω μετεβλήθη
ἡ τύχη τοῦ πολέμου, καὶ αὐτὴ τότε ἡ φρουρὰ ἐβίασε
τὸν φρούραρχον νὰ παραδοθῆ. Ὁ δυστυχὴς Δελωναί,
φοβούμενος ὅσα μετὰ ταῦτα ἔπαθεν, ἤθελε ν' ἀναπο-
δογηθῆ διὰ τοῦ πυρὸς τὸ φρούριον, καὶ νὰ ταφῆ
ὑπὸ τὰ ἐρείπια αὐτοῦ καὶ τοῦ προαστείου· ὅθεν ἐπρο-
χώρησεν ἀπηλπισμένος πρὸς τὴν πυριτοθήκην, κρα-
τῶν ἀνακείμενην θρυκλίδα· ἀλλ' ἡ φρουρὰ τὸν ἐμπό-
δισεν, ὕψωσε σημαίαν λευκὴν ἐπὶ τοῦ ἀναχώματος,
καὶ ἐγύρισε πρὸς τὰ κάτω τοὺς σωλήνας τῶν ὄπλων
τῆς, ὡς ζητοῦσα εἰρήνην. Οἱ πολιορκηταὶ ὅμως ἐμά-
χοντο ἀκαταπαύστως, καὶ ἐπροχώρουσαν πάντοτε κρᾶ-
ζοντες· Καταβάσατε τὰς γεφύρας! Ἐράνη
τότε εἰς τὰς ἐπάλληλας ἀξιοματικὰς τῆς Ἑλβετός, καὶ
ἐζήτησε συνθήκας καὶ ἄδειαν νὰ ἐξέλθωσι μὲ τὰς τι-
μὰς τοῦ πολέμου.— Ὅχι, ὄχι! ἐκραύγασε τὸ πλη-
θος.— Ὁ αὐτὸς ἀξιοματικὸς ἐπρότεινε τότε νὰ κατα-
θέσωσι τὰ ὄπλα, ἂν τοὺς ἐχάριζαν τὴν ζωὴν. Κατα-
βάσατε τὴν γέφυραν, ἀπεκρίθησαν οἱ πλησιέστεροι
τῶν πολιορκητῶν, καὶ μὴ φοβεῖσθε.— Ταῦτα ἀκού-

σαντες και πιστεύσαντες, ήνοιξαν την πόλιν, κατεί-
βασαν την γέφυραν, και οι πολιορκηται εισέρρευσαν
εις την Βασιλίαν. Οι άρχηγοι αυτων επροσπάθησαν
τότε να σώσωσιν από την εκδίκησιν των τον φρου-
ραρχον, τους Έλβετους και τους Απομάχους, αλλ'
ο όχλος έκραζεν: Δότε τους εις ήμας! δότε
τους! Επυρο βόλησαν κατ' αυτων συμπολι-
των των. εινε άξιον άγχόνης! Και ουτως ο
φρουραρχος και τινες των Έλβετων και των απομά-
χων, άναρπαστοι γενόμενοι από τας χείρας των υπερα-
πιστων αυτων, έφρονεύθησαν από τον άδιάλλακτον
όχλον.

Σημ. Η άλωσις της Βασιλλης επροξενησε μεγιστην
έντύπωσιν και έντις και έκτός της Γαλλίας. Δράματα
φέροντα την έπιγραφην ταύτην παρεστάθησαν εις τή
θέατρα του Λονδίνου, ως και εις τή των Παρισίων τή
έν Άγγλία ένδοξον της Κανταβριγίας πανδιδακτήριον
έθεσεν ως άθλον φιλολογικόν την περι του συμβάντος
τούτου διατριβήν, και ο περίφημος της Ιταλίας ποι-
ητής Αλφιέρης έσύνθεσεν ώδήν τινά επί του αυτού
θέματος.

Μετάφρασις ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ ΣΙΜΟΥ

Η ΠΡΙΓΚΗΠΕΣΣΑ ΤΗΣ ΟΥΑΛΛΙΑΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ (1816)

Μετά την δημοσίευσιν εν τῷ ὑπ' ἀριθμὸν 683
φυλλαδίῳ τῆς Ἑστίας (29 Ἰανουαρίου 1889),
ιστορικῶν τιμῶν εἰδήσεων περὶ τῆς ἐν Ἀθήναις
φιλομούσου ἐταιρίας καὶ τῆς διατριβῆς ἐν Ἀθή-
ναις τῆς πριγκηπέσσης τῆς Οὐαλλίας Καρολίνης,
συζύγου τοῦ Γεωργίου Δ', βασιλέως τῆς Ἀγ-
γλίας, ὁ κ. Σπυρ Σερεμέτης, καθηγητῆς ἐν
Ληξουρίῳ τῆς γαλλικῆς, μοὶ ἀνήγγειλεν ὅτι ἦτο
κάτοχος βιβλίου, ἀγνώστου τέως ἐμοί, φέροντος
τίτλον: Histoire du procès de la reine d'
Angleterre, rédigée sur des documents
recueillis à Londres, et sur des communi-
cations officielles. Par A. T. Desquiron de
St. Agnan, avocat à la cour royale de
Paris. 1820, ἐν τῷ ὑποτίθῃ διελαμβάνοντο λε-
πτομέρειάί τινες περὶ τῶν δωρεῶν τῆς πριγκη-
πέσσης κατὰ τὴν διαμονὴν τῆς ἐν Ἀθήναις, ἧς
ἀνέφερον οἱ ἐπίτροποι τῆς ἐταιρίας ἐν τῷ δη-
μοσιευθέντι παρ' ἐμοῦ ἐγγράφῳ ἐν τῷ ὑπ' ἀρι-
θμὸν 683 φυλλαδίῳ τῆς Ἑστίας.

Πρὸς συμπλήρωσιν τῶν τότε γραφέντων ἐν
τῇ Ἑστίᾳ, δημοσιεύομεν ἐνταῦθα μετάφρασιν
τοῦ σχετικοῦ χωρίου ἐκ τοῦ εἰρημένου συγ-
γράμματος:

« Ἡ πριγκηπέσσα προσήνεγκε δωρεὰν εἰς τὴν
νεοσύστατον ἀκαδημίαν τῶν Ἀθηναίων τὰ ἄλλα
500 (1), καὶ ἐξουσιοδότησε τοὺς ἐπιτρόπους αὐ-
τῆς νὰ λαμβάνωσι κατ' ἔτος παρὰ τοῦ ἐν Κων-

σταντινουπόλει τραπεζίτου Σκαραμαγκᾶ τὰ ἄλ-
λα 200. Προσέτι ἀπερυλάκισε πάντας τοὺς
δ' ἄχρη ἐν ταῖς φυλακαῖς τῶν Ἀθηναίων φυλα-
κισμένους. Ἐδωκεν ἔτι εἰς τὸν διοικητὴν τῶν
Ἀθηναίων σπουδαῖον χρηματικὸν ποσὸν ἵνα χρη-
σιμεύσῃ πρὸς ἀπαλλαγὴν τῶν γεωργῶν ἀπὸ τοῦ
ζυγοῦ τῶν ἀπανθρώπων αὐτῶν δανειστῶν. Καθ'
ἦν στιγμὴν δ' ἐκ Πειραιῶς ἀνεχώρει προσέφερε
200 τὰ ἄλλα εἰς οἰκογενεῖαν τινὰ καθολικὴν
ἐγκατεστημένην ἐν Πειραιεῖ.»

Ἡ καθολικὴ αὕτη οἰκογένεια, ἧς ποιεῖται
μυρίαν τὸ ἀνωτέρω χωρίον, θὰ εἶνε ἡ μνημο-
νευομένη καὶ ὑπὸ τοῦ συγχρόνου σικελοῦ περιη-
γητοῦ Σκροφάνι, περὶ ἧς οὗτος γράφει τὰ ἑξῆς:

« Γάλλος τις ὀνόματι Καϋράκ (Cayrac), ἔμ-
πορος πρότερον, μετὰ ποικίλας ἀτυχεῖς περιπε-
τείας τοῦ βίου, συλλέξας τὰ λείψανα τῆς πε-
ριουσίας του καὶ ἐλθὼν ἐν Πειραιεῖ, ἔκτισε παρὰ
τὴν παραλίαν τοῦ λιμένος οἰκίσκον, ἐνθα κα-
τόκησε μετὰ τῆς θυγατρὸς του καὶ τινος φί-
λου. Τὰ βιβλία του, προσθέτει ὁ Scrofani, ὁ
κηπὸς του, ἡ ἀλιεῖα, ἡ γειτονία τῶν Ἀθηναίων,
ὁ ὑγιεινὸς ἀήρ καὶ ἡ ψυχικὴ γαλήνη ἦσαν αὐτῷ
ἀρκετὰ πρὸς εὐδαίμονα βίον Ὑπεδέχετο δὲ
πάντας τοὺς ξένους τοὺς ἐρχομένους εἰς Ἀθήνας.»

Περὶ τοῦ παρὰ τοῦτον ἀνθρώπου ὅστις
ἔκτισεν οἶκον ἐν τῷ παντελῶς ἐρήμῳ τότε ὄντι
Πειραιεῖ οὐδὲν ἕτερον ἠδυνήθηεν ἢ ἀνεύρω οὐδὲ
ὁ ἔτη τινὰ μετὰ τὸν Scrofani ἐλθὼν Σατω-
βριὰν ἀναφέρει τι οὗτος διὰ ζωηρῶν χρωμά-
των εἰκονίζων τὴν ἐρημίαν τοῦ Πειραιῶς, γράφει
μόνον τὰ ἑξῆς: «ὀπωσδήποτε τὸ μόνον μαγα-
ζεῖον, ὅπερ ὑπάρχει ἐν Πειραιεῖ ἔχει γαλλικὴν
γένεσιν. Ὁκοδομήθη, νομίζω, ὑπὸ τοῦ κ. Γάσ-
παρη ἀρχαίου προξένου τῆς Γαλλίας ἐν Ἀθήναις.»

A. M.

Λ Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α Η ΠΟΜΠΕΥΣΙΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΟΚΡΑΤΟΥΜΕΝΩΝ

Ἐν τῷ τελευταίῳ φυλλαδίῳ τοῦ μηνὸς Μαΐου τῆς
γαλλικῆς Ἐπιθεωρήσεως τῶν δημοδῶν
παρὰ δόσεων ἀνεγνώσαμεν περιέργους πληροφο-
ρίας περὶ τῶν ἐν Ποατοῦ συνειθισμένων χαλκοτύπων
πομπύσεων. Αἱ τοιαῦται πομπύσεις, συνήθειαι καὶ
ἐν τῇ λοιπῇ Γαλλίᾳ, συνίστανται εἰς χλευστικὴν
κρούσιν παντοειδῶν χαλκῶν σκευῶν (charivari). Ἐν
Ποατοῦ εἶναι τριῶν εἰδῶν, ἧ μᾶλλον βαθμῶν. Ὁ
πρῶτος βαθμὸς, ὁ ἀπλοῦστερος καὶ ἀθώτερος, συν-
εθίζεται ὅταν χῆρος νυμφεύηται παρθένον, ὁ δεύ-
τερος ὅταν τὸ ζεῦγος τῶν μελλονύμφων δὲν εἶνε ἀ-
μέμπτου διαγωγῆς καὶ ὁ τρίτος καὶ βαρύτερος, ἧ ἐπ'
ἔνου πόμπυσις, ὅταν γυνὴ τις δείρῃ τὸν ἄνδρα τῆς.

Τὸ πρῶτον τῆς χαλκοκρουσίας εἶδος, συνειθιζό-
μενον ἐπὶ τοῖς γάμοις χῆρου μετὰ παρθένου ἢ τανά-
παλιν γῆρας μετὰ παλληκαρίου, οὐδαμῶς θεωρεῖται
ὕβριστικόν. Εἶναι μᾶλλον καταναγκαστικὴ τις φορο-

ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΓΗΝ

Τῇ 18 ἰουνίου ἐπετίφ τῆς μάχης τοῦ Βαρτελώ
ἐγένετο ἐν Ἐδιμβούργῳ τῆς Σκωτίας ἡ ἑναρξὶς Στρα-
τιωτικῆς καὶ Ναυτικῆς Ἐκθέσεως. Ἐν τῇ Ἐκθέσει
ταύτῃ ἐξετέθησαν πάντα τὰ πρὸς πόλεμον κατὰ ξη-
ρὰν καὶ θάλασσαν ἐπιτήδεια ἀπὸ τῶν προγενεστέρων
χρόνων μέχρι τοῦ ἔτους 1875.

— Εἰς Μανίλαν καὶ ἄλλας νήσους ἐκ τῶν Φιλιπ-
πίνων ἐνδημῆ ἀπὸ τινος ἢ χολέρας, λαμβάνουσα ἡμέ-
ρᾳ τῇ ἡμέρᾳ τόσον ἐπικινδύνους διαστάσεις, ὥστε ὁ
ισπανικὸς τύπος προτρέπει τὴν κυβέρνησιν νὰ λάβῃ
κατάλληλα περὶ καθάρσεων μέτρα, ὅπως μὴ μεταδο-
θῇ ὁ λοιμὸς εἰς Εὐρώπην διὰ τῶν ἐκεῖθεν ἀφικνουμέ-
νων ἀτμοπλοίων.

— Ὑπὸ τοῦ ἀστρονόμου Σαρλοῦ ἀνεκαλύφθη καὶ
νέον μικρὸν σῶμα κινούμενον περὶ τὸν ἥλιον μεταξὺ
τῶν δύο πλανητῶν Ἄρεως καὶ Διὸς.

— Ἀπὸ τοῦ προσεχῶς χειμῶνος οἱ κάτοικοι τοῦ
Καίρου ὡς καὶ οἱ περιηγούμενοι τὴν Αἴγυπτον θὰ δύ-
νανται νὰ ἐπισκέπτονται τὰς Πυραμίδας διὰ τοῦ σι-
δροδρόμου, διότι ὁ Κεδίβης ἐχορήγησεν ἤδη τὸ δι-
κίωμα τῆς κατασκευῆς σιδηρᾶς γραμμῆς.

— Τὸ μεξικανικὸν ἡράσιτειον Ποποκτέπελτ, τὸ
ὕψηλότερον τῶν ὄρεων τῆς Β. Ἀμερικῆς, ἔχον ὕψος
5420 μέτρων ἠγόρασε γαλλικὴ τις εἰταιρία πρὸς τὸν
σκοπὸν τῆς ἐκμεταλλεύσεως οὐρίου καὶ ἄλλων χημι-
κῶν οὐσιῶν.

— Ὁ διάσημος ἐξερευνητῆς τῆς Γροιλανδίας Δρ.
Νάνσεν μελετᾷ νέαν ἐκδρομὴν μακροτέραν πρὸς τὰς
δυτικὰς ἀκτὰς.

— Ἐν μικρᾷ γερμανικῇ πόλει, ἐν ἣ ὑπάρχουσι
φυλακαί, οἱ φυλακισμένοι τόσον εἶνε εὐχαριστημένοι,
φαίνεται, ἐκ τῆς ἐν αὐταῖς διαμονῆς, ὥστε διαρκῶς
εὐθυμοῦσι καὶ ἄδουσι καὶ καγχάζουσι καὶ χορεύουσιν
ἡμέραν καὶ νύκτα εἰς τόσον βαθμὸν, ὥστε οἱ φιλή-
σοι κάτοικοι τῆς συνοικίας ἠναγκάσθησαν ἢ απο-
τείνωσιν ἀναφορὰν πρὸς τὰς ἀρχὰς ζητοῦντες τὸν
περιορισμὸν τῆς εὐθυμίας ταύτης.

— Κατὰ τὰς τουρκικὰς ἐφημερίδας πτωχὸς ὀθω-
μανὸς ἐξεκίνησεν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως πεζὸς ἵνα
μεταβῇ εἰς τὴν ἐν Παρισίους ἔκθεσιν. Ὁ ὀθωμανὸς
οὗτος θὰ πορίζεται τὰ πρὸς τὸ ζῆν καθ' ὅλην τὴν
διάρκειαν τῆς ἀποδημίας του ἐκ τῆς ἐπαίτιας.

— Ὁ μέγας εφευρέτης Ἐδισσον ἀσχολεῖται νῦν
εἰς τὴν κατασκευὴν ἰδίου τηλεσκοπίου, δι' οὗ θὰ φέ-
ρονται ἐγγὺς καὶ αὐτὰ τὰ ἀπότατα ἀντικείμενα. Τὸ
νέον τοῦτο ὄργανον ἐλπίζει ὅτι θὰ δυνηθῇ νὰ ἐπιδεί-
ξῃ τὸ πρῶτον κατὰ τὴν ἐν Νέα Ὑόρκῃ παγκόσμιον
ἐκθεσιν τοῦ 1892.

— Ἐν Μεξικῷ καταπεσοῦσης τῆς στῆγης ἀγορᾶς
τινος, 40 ἄνθρωποι κατεπλακώθησαν, 22 δὲ ἐτραυ-
ματίσθησαν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον.

— Ἐν Στουτγάρδῃ ἐγένετο κατ' αὐτὰς πανηγυ-
ρικῇ ἑναρξὶς τῆς Γραφικῆς Ἐκθέσεως. Κατὰ τὸ δο-
θὲν ἐπὶ τούτῳ μέγα συμπόσιον ὁ πρίγκηψ τοῦ Σάξεν
Βάιμερ, προέειπεν ὑπὲρ τῆς δημοσιογραφίας. Καθ' ὅσον
γνωρίζομεν τὸ πρῶτον νῦν ἀναφέρεται τοιαύτῃ ἡγεμο-
νικῇ πρόποσις.

λογία, ἐπιβαλλομένη εἰς τοὺς μελλονύμφους. Ὅθεν
οὗτοι ἅμα ἀκούσαντες τὸν πρῶτον ἤχον τῶν συγκρου-
ομένων χαλκωμάτων σπεύδουσι νὰ δώσωσιν εἰς τοὺς
χαλκοτύπους φιλοδῶρημα ἀνάλογον πρὸς τὴν κατά-
στασιν των, παρακαλοῦντες αὐτοὺς νὰ πῶσιν εἰς ὑ-
γαίαν των. Ἄν ὁμοῦ κωφεύσωσι, καὶ πρὸ πάντων ἂν
ὄνειδίσωσι τοὺς ταραξίας, οὗτοι ἐφαρμόζουσι τὸ δεύ-
τερον εἶδος τῆς χαλκοκρουσίας ἧτοι ἂν εἶναι εὐάριθ-
μοι προσκαλοῦσιν ὅσους δύνανται πλειοτέρους φίλους
των καὶ καθ' ἑκάστην ἐσπέραν μέχρι τῆς τελέσεως τῶν
γάμων διοργανοῦσιν ὑπὸ τὰ παράθυρα τῶν μελλονύμ-
φων φρικώδεις συναυλίας συγκρούοντες χύτρας, τηγά-
νια, πυράγρας καὶ ὀτιδήποτε ἄλλο χάλκωμα εὐρω-
σι πρόχειρον. Τὸ δεύτερον τοῦτο εἶδος τῆς πομπύ-
σεως συνειθίζεται, πλὴν τῆς ἐξαιρετικῆς ταύτης περι-
στάσεως, κυρίως ὅταν ἡ προηγούμενη διαγωγὴ τοῦ
ἐτέρου τῶν μελλονύμφων ἦτο σκανδαλώδης. Ἄν δὲ
μὴ παρεμβῇ ἡ ἀστυνομία, οὗτος κατ' οὐδένα τρόπον
εἶναι δυνατὸν νὰ εὕρῃ ἡσυχίαν. Ἀπὸ τῆς δύσεως τοῦ
ἡλίου μέχρι τοῦ μεσονυκτίου, ἐνέκ ἡμέρας πρὸ τῆς
τελέσεως τῶν γάμων, ἡ χαλκοκρουσία ἐξακόλουθεῖ
ἀκατάπαυστος καὶ ἀμειλίχτος.

Τὸ δὲ τρίτον καὶ δεινότερον τῆς πομπύσεως εἶδος
γίνεται ὅταν ἀποδειχθῇ ὅτι σύζυγος τις γυναικοκρα-
τεῖται. Εὐθὺς ὡς γνωσθῇ ὅτι γυνὴ τις εἰδερὲ τὸν ἄν-
δρα τῆς ὄλοι οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου καὶ τῶν πλη-
σιογῶρων μερῶν τίθενται ἐπὶ ποδῶς καὶ ἀσχολοῦν-
ται εἰς διοργανώσιν τῆς ἐπ' ἔνου πομπύσεως. Καὶ ἂν
μὲν ὁ παθὼν σύζυγος δεχθῇ νὰ πομπευθῇ, καλῶς ἄλ-
λως ἐκλέγεται ἀναπληρωτῆς αὐτοῦ ὁ πλησιέστα-
τος γείτων του.

Καὶ πρῶτον μὲν στολιζοῦσι καταλλήλως τὴ περι-
στάσει τὸν ἥρωα τῆς κωμῳδίας. Συνίσταται δ' ὁ στο-
λισμὸς εἰς τοῦτο ἄλειφουσι τὸ πρόσωπόν του μὲ μέλι,
καὶ ρίπτουσιν ἐπ' αὐτοῦ πῖλα, ἐπικολλωμένα εἰς τὸ
μέλι ἔπειτα δὲ περῶσι τὴν κεφαλὴν του εἰς τρύπιον
καλάθιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐμβάλλουσι ζύμην καὶ εἰς τὸ
πλευρὸν του προσδένουσιν ἡλακάνην. Περαιθθέντος
δὲ τοῦ στολισμοῦ τὸν καθίζουσιν ἐπὶ ἔνου ἀνάστροφα,
ἐτραμμένον ἔχοντα τὸ πρόσωπον πρὸς τὴν οὐραν,
τὴν ὁποῖαν κρατεῖ ἐν εἶδει χαλινοῦ.

Τότε δὲ προηγούμενης μουσικῆς περιφέρουσι τὸν
ὑποκρινόμενον τὸν σύζυγον ἀνὰ τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς ῥύ-
μας, παρακολουθοῦντος πλήθους πολλοῦ βουδντος,
κραυγάζοντος καὶ τραγωδούντος σατυρικά καὶ ἄσμενα
ἄσματα, συνθεταίμενα ἐπιτήδες διὰ τὴν περίστασιν.
Ἡ πομπὴ σταματᾷ εἰς τὰς πλατείας καὶ τὰς τριό-
δους, ὁ δὲ πρωταγωνιστῆς τῆς κωμῳδίας ἀναφωνεῖ
ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μὲ φωνὴν σπικρατικὴν:

— Μ' εἰδερὲν ἢ γυναικά μου!

Τινὲς τῶν πομπυόντων συλλέγουσιν ἐράνους πρὸ
τῶν οἰκίων, ὅθεν διέρχεται ἡ πομπή, καὶ διὰ τῶν
ἐράνων τούτων συνισταμένων εἰς χρήματα καὶ εἰς εἴ-
δη, αὐγά, τυρίον, βούτυρον, ὄρνιθας, παρασκευάζουσι
τὴν ἐσπέραν εἰς τὸ καπνηλεῖον συμπόσιον, ἐπισφραγι-
ζον τὴν τελετήν.

Οἱ ποιηταὶ τὸν χρυσοῦν αἰῶνα θέτουσιν ἐν τῷ πα-
ρελθόντι, ὡς αἰώνιον παράπονον ἡμεῖς θέτωμεν αὐτὸν
εἰς τὸ μέλλον ὡς ἀνίηκτον ἐλπίδα.

— Κατὰ τὴν «Ἐφημερίδα» ὁ γάλλος ποιητὴς Φραγκίσκος Κοππὲ προτίθεται νὰ γράψῃ τὸ κείμενον μελοδράματος, τὸ ὁποῖον θὰ μελοποιήσῃ ὁ Ἕλληνας μουσουργὸς κ. Σπυρίδων Σαμάρας.

— Ἡ ἔναρξις τῆς χειμερινῆς περιόδου ἐν τῇ Σκάλα τοῦ Μιλάνου θὰ γίνῃ δια τῆς παραστάσεως τῶν Ραψωδῶν τῆς Νυρεμβέργης μουσικοῦ δράματος τοῦ Βάγνερ, τὸ πρῶτον ἀναδιεξαζομένου ἐπὶ ἰταλικῆς σκηνῆς.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΕΥΤΥΧΕΣ ΚΡΑΤΙΔΙΟΝ

Ἡ νῆτος Ἐλγολάνδη, ἥτις ἀπὸ τοῦ 1814 ἀνήκουσα εἰς τὴν Μεγάλῃν Βρεταννίαν, διοικεῖται αὐτονόμως, πρόκειται ἀξιολογώτατον ὑπόδειγμα πρὸς μίμησιν εἰς τὰ μεγάλα κράτη. Κατὰ τινα εἰς τὸ Ἀγγλικὸν κοινοβούλιον ὑποβληθεῖσαν ἐσχάτως Κυανὴν βιβλόν, τὰ ἔσοδα τῆς νήσου κατὰ τὸ ἔτος 1888 ἀνῆλθον εἰς 8000 λίρας στερλίνας, τὰ δ' ἔσοδα εἰς 7000 περίπου. Ἀπὸ τοῦ 1887 ἐξώφλησε τὰ χρέη τῆς καὶ νῦν εἶναι ἀπηλλαγμένη δημοσίου χρέους. Σχεδὸν οὐδὲν ἐγκλημα ἐγένετο κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐν τῇ νήσῳ ἥτις διὰ τὴν σπάνιν τῶν ἐγκλημάτων ἀνέκαθεν στερεῖται φυλακῶν. Ἡ ἐκπαίδευσις εἶναι καθολικὴ καὶ ὑποχρεωτικὴ εἰς πάντα τὰ παιδιὰ τὰ ἄγοντα ἑλικίαν 6—14 ἐτῶν. Εἰρήσθω ὅμως καὶ τοῦτο, ὅτι τὸ εὐτυχὲς κρατίδιον δὲν ἔχει πλείονας τῶν δισχολίων κατοίκων.

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΒΙΟΛΙΟΝ

Εἰς τὸν διάσημον γερμανὸν βιολιστὴν Βάλδεμαρ Μάγερ ἐδώρησαν ἄρτι οἱ ἐν Λονδίῳ θαυμασταὶ τοῦ 1250 λίρας ὅπως ἀγοράσῃ βιολίον ἄξιον τῆς τέχνης του. Διὰ τῶν χρημάτων τούτων ὁ καλλιτέχνης ἔσχε τὴν τύχην ν' ἀποκτήσῃ ὄργανον ἔχον ὄχι μόνον τεχνικὴν ἀλλὰ καὶ ἱστορικὴν ἄξιαν. Τὸ βιολίον τοῦτο κατασκευάσθη ὑπὸ τοῦ διασήμου ὄργανοποιοῦ Στραδιβαρίου ἐν ἔτει 1716 κατὰ παραγγελίαν τοῦ βασιλέως Γεωργίου Α' τῆς Ἀγγλίας. Μέχρι τέλους τοῦ αἰῶνος τὸ ὄργανον ἔμεινε παρὰ τῇ βασιλικῇ οἰκογενεῇ. Ἐδώρηθη δὲ κατόπιν εἰς Σκωτὸν τινα εὐγενῆ, ἀξιοματικὸν ὅστις εἶχεν αὐτὸ μετὰ τῶν ἀποσκευῶν του καὶ ἐν αὐτῇ τῇ μάχῃ τοῦ Βατερλώ. Βραδύτερον ἡ οἰκογένεια τοῦ Σκώτου ἐχάρισε τὸ βιολίον εἰς τὸν διάσημον βιολιστὴν Μολικ, πρὸ εἰκοσαετίας δὲ οὗτος μὴ δυνάμενος πλέον νὰ παίξῃ, παρεχώρησεν αὐτὸ εἰς μαθητὴν του βουακρόν. Πρὸ τινων ἐβδομάδων ἠγοράσθη τὸ περίφημον βιολίον ὑπὸ τοῦ ὄργανοποιοῦ Ριχτερς ἐν Βερολίῳ ἀντὶ 20 χιλ. μαρκῶν καὶ μετεπώληθη εἰς τὸν βιολιστὴν Μάγερ ἀντὶ 25 χιλ. μαρκῶν.

ΨΥΛΛΟΣ ΚΑΤΑΚΤΗΤΗΣ

Περίφημος θαυμαστὴς ψύλλων ἐκλήθη ἵνα δώσῃ παραστάσεις ἐν τῷ ἀνακτόρῳ γερμανοῦ δουκός. Μεταδὲ ἄλλων ὑπῆρχεν ἐν τῷ προγράμματι καὶ παίγιόν τι, κατὰ τὸ ὁποῖον εἰς ἓκ τῶν ψύλλων ὑποτίθεται Μέγας Ναπολέων. Κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐκτελέσεως ὁ θαυμαστὴς φαίνεται ἀμυχανῶν, ὡχριῶν καὶ

προσβλέπει ἐπανειλημμένως τὴν νεαρὰν κόρην τοῦ δουκός. Ἐπὶ τέλους τολμᾷ ν' ἀποτείνῃ τὸν λόγον :

— Ἡ Ὑμετέρα Ὑψηλότης θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ . . .

— Τί θέλετε ;

— Ὁ Μέγας Ναπολέων ἔφυγε καὶ δὲν ἤμπορῶ νὰ ἐξακολουθήσω . . .

— Καὶ λοιπὸν τί νὰ σᾶς κάμω ἐγώ ;

— Μὲ συγχωρεῖτε, ἐξακολουθεῖ διατάζων ὁ ἄνθρωπος ὁ Μέγας Ναπολέων ἐπήδησεν ἐπάνω σας.

— Ἄ τὸν ἀχόρταστον, κρᾶζει καγχάζων ὁ δούξ, θέλει νὰ κατακτῆσῃ λοιπὸν καὶ τὴν κόρην μου ! Νὰ συλληφθῇ ἰμέσως.

Ἡ νεαρὰ δούκισσα ἐπὶ τῇ προσταγῇ τοῦ πατρὸς μεταβαίνει εἰς τὸ δωμάτιόν τῆς καὶ μετ' ὀλίγον ἐπανερχεται φέρουσα θριαμβευτικῶς εὐσωμύτατον φύλλον ὃν παραδίδει εἰς τὸν θαυμαστὴν :

— Κύριε, ὁ Ναπολέων εἶνε αἰχμάλωτος.

Ἐκεῖνος λαμβάνει αὐτὸν μετὰ προθυμίας καὶ τὸν παρατηρεῖ, ἀλλ' αἰφνης σκυθρωπάζων :

— Ὑψηλοτάτη, δυστυχῶς αὐτὸς δὲν εἶνε ὁ Ναπολέων—εἶνε ἕνας ἀγριόψυλλος !

ΕΔΩ Κ' ΕΚΕΙ

Ἄκρα λεπτότης.

— Ὁ κύριός σου εἶνε ἀπάνω ;

— Μάλιστα, κύριε, ὄριστε !

— Ὅχι, ὄχι, ἀφοῦ εἶν' ἐδῶ καλλίτερα νὰ μὴν τὸν ἀνησυχῶ—ἐρχομαι ἄλλοτε.

Δῶρον ἄδωρον.

— Ὁραῖον πορτμονναὶ αὐτό.

— Ναι, μοῦ τὸ χάρισεν ἡ γυναῖκά μου.

— Σὺ εἶχε καὶ τίποτε μέσα ; . . .

— Βέβαια ἀπλήρωτον τὸν λογαριασμὸν γιὰ τὸ πορτμονναὶ.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Φυλάττεσθε ἀπὸ τὰς μυίας.

Φυσιολόγος τις ἔθεσεν ὑπὸ τὸ μικροσκόπιον μυῖαν, τῆς ὁποίας οἱ πόδες ἐφαίνοντο στρεβλοὶ καὶ ἐξωγκωμένοι. Τὸ μικροσκόπιον ἀπεκάλυψεν ὅτι τὸ πάθημα προήρχετο ἐκ μικρῶν παρασίτων σκορπίων ζωντανῶν, οἵτινες ἦσαν προσκεκολλημένοι εἰς τοὺς πόδας καὶ εἰς τὸ στήθος τῆς μυίας. Κατόπιν ὑπέβαλεν εἰς τοιαύτην ἐξέτασιν καὶ ἄλλας μυίας καὶ εὗρε πολλὰς καταβιθωσκομένους ὑπὸ τοιούτων ἢ ἄλλων παρασίτων διότι ὑπάρχουσι πολλὰ εἶδη παρασίτων τῶν μυιῶν γνωστὰ, ἴσως δὲ καὶ ἄλλα μὴπω γνωσθέντα. Τὰ μικροσκοπικὰ ταῦτα παράσιτα ὀντόρια εἶνε ἐπικινδυνώτατα σπέρματα μολύσματος, αἱ μυῖαι δ' ἀποκτῶσιν αὐτὰ προσεγγίζουσαι εἰς ἀκαθάρτους καὶ σεσηπυίας ὕλας, καὶ τὰ μεταφέρουσι πετῶσαι καὶ πολλάκις καταλείπουσιν αὐτὰ ὅπου καθίσωσιν. Εἰς ἐπὶ πλέον λόγος, ὅπως ἀποφεύγωμεν ὅσον δυνάμεθα τὰς μυίας καὶ μὴ ἀφίνωμεν αὐτὰς νὰ καθίζωσιν ἐφ' ἡμῶν. Ἰδιαιτέρως δὲ κατὰ τὴν θερμὴν ὥραν τοῦ ἔτους πρέπει νὰ μεριμνῶμεν ὅπως ἐπικαλύπτωμεν διὰ διαφανοῦς ὑφάσματος τὰ κοιμώμενα βρέφη, ὅπως προσυλάσσωμεν αὐτὰ ἀπὸ τῶν μυιῶν αἰτίνες μετ' ἰδιαιτέρας ὁλοῦς στοργῆς περιείχουσι τὰ χεῖλη καὶ τὰ κλειστά βλέφαρα τῶν νηπίων.